

JEZIK, KNJIŽEVNOST, TEORIJA  
LANGUAGE, LITERATURE, THEORY

---

Univerzitet u Nišu  
Filozofski fakultet  
Departman za anglistiku



University of Niš  
Faculty of Philosophy  
English Department

Akademski odbor / Academic Committee:

- Prof. dr Vesna Lopičić, Filozofski fakultet, Prorektor Univerziteta u Nišu, Faculty of Philosophy, Vice-Rector of the University of Niš
- Prof. dr Biljana Mišić Ilić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Vladimir Jovanović, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Mihailo Antović, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Snežana Milosavljević Milić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu / Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Miloš Kovačević, FILUM, Univerzitet u Kragujevcu, Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu / Faculty of Philology and Arts, University of Kragujevac / Faculty of Philology, University of Belgrade
- Prof. dr Sofija Miloradović, Institut za srpski jezik SANU, Institute for the Serbian Language at the Serbian Academy of Sciences and Arts
- Prof. dr Slávka Tomaščíková, Univerzitet Pavol Jozef Šafárik, Košice / Pavol Jozef Šafárik University in Košice
- Prof. dr Marija Krivokapić, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore / Faculty of Philology, University of Montenegro
- Prof. dr Janoš Kenjereš, Loran Etveš univerzitet, Budimpešta / Eötvös Loránd University, Budapest
- Prof. dr Kristobal Kanovas, Univerzitet u Navari, Španija / University of Navara, Spain
- Prof. dr Elżbieta Mańczak-Wohlfeld, Jagelonski univerzitet u Krakovu, Poljska / Jagiellonian University in Krakow, Poland
- Prof. dr Željka Babić, Filološki fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci / Faculty of Philology, University of Banja Luka
- Prof. dr Christl Verduyn, predsednik i direktor Centra za kanadske studije i profesor na Departmanu za britanske i kanadske studije, Univerzitet Maunt Alison, Kanada / Chair and Director, Centre for Canadian Studies, Department of English & Canadian Studies Program, Mount Allison University, Canada

NAUČNI SKUP



**JEZIK, KNJIŽEVNOST, TEORIJA**  
**LANGUAGE, LITERATURE, THEORY**

NAUČNI SKUP  
CONFERENCE  
Niš, 27–28 APRIL 2018

KNJIGA SAŽETAKA  
BOOK OF ABSTRACTS



Niš, 2018.

Organizacioni odbor / Organizing Committee:

- Prof. dr Natalija Jovanović, Dekan Filozofskog fakulteta, Univerzitet u Nišu,  
Dean, Faculty of Philosophy, University of Niš
- Doc. dr Gordana Đigić, Prodekan Filozofskog fakulteta, Univerzitet u Nišu, Vice  
Dean, Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Vesna Lopičić, Filozofski fakultet, Prorektor Univerziteta u Nišu, Faculty  
of Philosophy, Vice-Rector of the University of Niš
- Prof. dr Milica Živković, Upravnik Departmana za anglistiku, Univerzitet u Nišu,  
Head of the English Department, Faculty of Philosophy, University of Niš
- Prof. dr Biljana Mišić Ilić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu, Faculty of  
Philosophy, University of Niš
- Doc. dr Dušan Stamenković, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu, Faculty of  
Philosophy, University of Niš
- Sanja Ignjatović, msr, Sekretar Departmana za anglistiku, Filozofski fakultet,  
Univerzitet u Nišu, Secretary of the English Department, Faculty of  
Philosophy, University of Niš, Conference Secretary
- Nikola Tatar, msr, Sekretar konferencije, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu,  
Conference Secretary, Faculty of Philosophy, University of Niš

Conference website:

<https://www.filfak.ni.ac.rs/konferencije/item/851-jezik-knjizevnost-teorija>

Conference email address:  
jktr2018@gmail.com

Zahvaljujemo se Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije i  
Filozofskom fakultetu u Nišu na finansijskoj pomoći.

The Conference organisers gratefully acknowledge the financial support provided by the  
Ministry of Education, Science and Technological Development of Serbia and the Faculty of  
Philosophy in Niš.





**PLENARNA PREDAVANJA**  
**PLENARY LECTURES**





**Roberta Piazza**

r.piazza@sussex.ac.uk

University of Sussex, UK

**EXPLORING THE PLACE-IDENTITY OF  
INDIVIDUALS IN LIMINALITY: A CASE STUDY  
OF A LONDON SQUATTER**

Postmodern theories of identity (Bucholtz et al. 1999, Zimmerman 1999, Bamberg 1997, De Fina et al. 2006) understand the self as fluid, ever changing, situated and discursively constructed. Moreover, according to relational theories (Cooley 1902, Goffman 1959 and Mead 1934 among others), the self is constructed in relation to others and the discourses that exist in the outside reality (Bahktin, 1986). Within such framework, this study focuses on the construct of liminality (van Gennep 1909, Turner 1967, 1969 and 1974, and more recently Derrida 1983) as opposed to and different from marginality, that can be defined as the condition of being in-between and living in the interstices of society. The paper reports on a case study of an American squatter in London and the narratives she produces during the interviews. The analysis shows how the interviewee constructs multiple and, at times, contradictory identities some of which can be framed (Goffman 1981) as corporate, while others reflect a frail self, and positions herself in a liminal place from which she is able to dialogue with the outside world in a positive and creative way. In such a liminal place, the interviewee expresses her desire to belong to a reality that she depicts as being more benign and receptive to alternative solutions than it is.





**Рајна Драгићевић**

rajna.dragicevic@fil.bg.ac.rs

Филолошки факултет Универзитета у Београду

## **КОРПУСНА ЛЕКСИКОЛОГИЈА КАО НОВИ ПРАВАЦ САВРЕМЕНЕ СЕМАНТИКЕ**

У реферату ће се истаћи бројне предности у семантичким истраживањима које доноси интернет и електронски корпуси. Представиће се основни појмови о корпусној лексикологији као новом усмерењу у лексиколошким истраживањима. Затим ће се изнети најважнији подаци о електронским корпусима, посебно о српском електронском корпусу СрпКор. На конкретним примерима показаће се неки резултати употребе електронских корпуса у семантичким истраживањима. Посебна пажња скренуће се на следеће чињенице: повећава се могућност праћења неке језичке јединице на великом броју примера; омогућава се праћење развојног тока употребе неке језичке јединице помоћу поткорпуса; повећава се могућност контролисања извора грађе помоћу поткорпуса; омогућава се поуздано поређење ситуације у различитим језицима; омогућава се описивање тенденција у позајмљивању и грађењу нових речи у српском језику или било ком другом; омогућава се праћење динамике промена у кратком временском распону (што без корпусних истраживања није могуће); може се испитивати утицај глобализације на степен истоветности језичких процеса у више језика; могу се уочавати и описивати процеси који углавном потичу из енглеског језика, преносе се у друге језике, а из неких разлога, не одвијају се у српском језику. Скренуће се пажња на нека питања израде електронског корпуса за будући вишетомни речник српског језика Матице српске. У закључку ће се истаћи која се све то нова питања у лексикологији спонтано отварају употребом електронских корпуса.



**PREZENTACIJE PO SESIJAMA**  
**SESSION PRESENTATIONS**



**Bojana Aćamović**

bojana.acamovic@gmail.com

Institut za književnost i umetnost

### **MODERNO, MODERNA, MODERNIZAM – TERMINOLOŠKE DILEME**

Teorijska analiza književnog dela ili pojave podrazumeva upotrebu odgovarajuće i opšteprihvaćene terminologije. Ovde se može pojaviti problem, naročito kada je reč o internacionalnim književnim i kulturološkim fenomenima. Jedan od češće razmatranih terminoloških problema javlja se kod označavanja književnih ostvarenja s početka 20. veka, za šta se u anglosaksonskoj terminologiji ustalio termin „modernizam“, dok se u pojedinim književnostima kontinentalne Evrope poetički i idejno srodne pojave iz istog perioda najčešće objedinjuju terminima „ekspresionizam“ ili „avangarda“.

Rad će se pozabaviti pitanjem upotrebe termina moderno, moderna i modernizam u označavanju dela nastalih krajem XIX i početkom XX veka, uzimajući u obzir evropski i svetski kontekst ali i kontekst srpske, odnosno jugoslovenske književnosti. Osvrnućemo se i na studije teoretičara koji su se prethodnih decenija bavili ovom problematikom. Razmatranje ovog pitanja smatramo važnim i za oblast prevođenja, jer se terminološka konfuzija često stvara pozajmljivanjem i prilagođavanjem terminâ iz stranih jezika. Primer za to je srpska književnost perioda posle Prvog svetskog rata i još ne sasvim razrešena nedoumica oko toga da li antitradicionalističke tendencije u njoj označavati terminom avangarda, ekspresionizam ili modernizam.





**Jelena Andrejić Vidić**

jelenaandrejic10@gmail.com

Univerzitet u Kragujevcu, Filološko-umetnički fakultet,

Doktorske studije iz filologije

## **TEORIJSKI ASPEKT JEVREJSKOG IDENTITETA SAGLEDAN KROZ SVAKODNEVICU MODERNE ŽRTVE U DELIMA SOLA BELOUA I DAVIDA ALBAHARIJA**

Rad će se baviti razmatranjem problema moderne žrtve u delima pomenutih autora a kroz Albaharijevo teorijsko definisanje pojma jevrejskog identiteta, tačnije kroz stvaralaštvo dvojice autora jevrejskog porekla, koji su kroz svoja dela iz jednog posebnog ugla predstavili značenje pojma Drugog. Osećaj nepripadanja, često prisutan u stvaralaštvu egzilanata, snažno je oblikovao njihove romane, u kojima su opisani junaci, svojevrzne moderne „žrtve“, kroz svoju svakodnevnu egzistenciju – otuđeni i u nemogućnosti da identifikuju svoje istinsko Ja. Sagledaćemo kako, kroz Saidovo viđenje književnosti egzila, egzistencijalističku teoriju Sartra i Husserla, i svakodnevice Helerove i Lefevra, možemo uočiti nit koja je zajednička za oba pomenuta autora a tiče se stvaranja jevrejske književnosti koja vodi ka preciznijem definisanju potrage za Sopstvom u svetu u kome „je osećaj odsustva (...) definisao osećaj prisustva (...)“ (Albahari 1998: 11) Junaci su ti koji kroz svoju svakodnevicu, u interakciji sa svojom okolinom, kao i njihovi autori, nastoje da odgovore na pitanje „Ko sam ja?“. Ali tu se njihova potraga ne završava, već ona ide dalje, u preispitivanje sopstva u nameri da se otkrije šta zaista znači biti neko drugi. Time nam je omogućeno da, vođeni pomenutim razmatranjima, kroz književno stvaralaštvo Beloua i Albaharija prepoznamo mogućnost još jednog čitanja i interpretiranja književnih dela a u cilju njihovog boljeg razumevanja.





**Jasmina Arsenović-Vujotić**

jasmina\_arsenovic@yahoo.com

Filološka gimnazija, Beograd

**REALISTIČNOST ŠPANSKE KNJIŽEVNOSTI ZLATNOG  
DOBA: IDEAL 'VEROSIMILITUD' U TEORIJI I  
LITERARNOJ PRAKSI**

Među klasičnim delima španske književnosti XVI i XVII veka, *Selestina* Fernanda de Rohasa, *Lazarčić sa Tormesa* nepoznatog autora, *Gusman od Alfarácea* Matea Alemana i *Don Kihot* Migela de Servantesa (uz dobar deo *Uzornih novela*) smatraju se reprezentativnim za snaženje realističkih tendencija onovremene proze, ali je taj realizam različit od onog koji će domirati evropskim romanom XIX veka. Ovaj rad bi se bavio specifičnim značenjem 'realizma' u datom kontekstu, njegovim raznolikim vidovima u navedenim ostvarenjima i, posebno, teorijskim idealom *verosimilitud* u dosluhu sa praksom pripovedanja. Povodom Servantesovih novela i romana, otvorilo bi se i pitanje odnosa između mimetičkog pripovedanja i potencijalnog alegorijskog karaktera njegovih dela, uz osvrt na međuodnose kategorija realizam-roman-alegorija u relevantnim teorijskim promišljanjima.



**Gian Claudio Batic**

gcbatic@unior.it

University of Naples 'L'Orientale' Department of Asian,  
African and Mediterranean Studies

**THE THEORY OF NOT HAVING A THEORY:  
DESCRIPTIVE LINGUISTICS IN PRACTICE**

Descriptive linguistics evolved along the lines of a data-oriented practice built on empirical models rather than on theoretical frameworks. With the explicit aim of describing languages – that is,



facts –, description itself assumes the right to deal with analysis exclusively as far as the analytical approach falls within the realm of the ‘description of the basics’, i.e. when the mechanics of the language is concerned. Once considered in a functional-typological perspective, description becomes a theoretical minimum: it is not a theory that dictates us what to investigate, but rather the typological models shaped by the bulk of information collected over the time across the languages of the world. The rise of *Basic Linguistic Theory* (Dixon 2009-2012) as reference and common practice is perhaps the best indicator of this a-theoretical – or better, ‘theoretically neutral’ – approach. One of the main advantages of such an approach is that, once got rid of any theory-biased description, the linguist is left with the ‘naked’ object of her or his investigation: the language as it is. This paper will try to define the possibilities – limits and potentialities – of a description with (virtually) no theory bringing as an example the current practice of field research in West Africa.



**Ахмед Бихорац**

ahmed.bih61@gmail.com

Интернационални универзитет у Новом Пазару,  
Департман филолошких наука

## **НЕДОСТАТАК МЕТОДИЧКЕ ТЕОРИЈЕ ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ РОМАНА**

Овај рад се бави истраживањем комплексног наставног питања читања књижевних текстова. Читање књижевних дела је пут увођења у уметност речи и услов упознавања науке о њој. У школи се читају и обрађују, књижевни текстови свих жанрова. Предмет наших истраживања били су наставни програми, читанке, уџбеници историје, теорије књижевности и методике наставе књижевности. Пошто је роман велика прозна форма, текст од неколико стотина страна – његово читање и школска обрада / проучавање подразумевају највише часова. Роман је



широка и значajna skolaska tema. A kako oduvek zauzima respektabilan sadržaj nastave književnosti – on je i aktuелna metodicka tema. Roman motiviše na samostalno čitaње и размишљање, подстиче, више него други жанрови, на активно учешће у обради и анализи у основној и интерпретацији и проучавању у средњој школи.

Методичка теорија интерпретације романа у школи настајала је с растућим потребама наставне праксе, а школска интерпретација романа уобличавала се и усаглашавала са токовима методичке теорије наставе романа.

У раду је размотрен методолошко-методички третман наставе романа у садашњим програмима наших школа и приказани су резултати наших истраживања, те је на основу добијених података указано на недостатке у наставној пракси и понуђена су решења за квалитетнију наставну праксу.



**Mirjana Bojanić Ćirković**

mirjana.bojanic.cirkovic@filfak.ni.ac.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet,

Departman za srpsku i komparativnu književnost

**„SOMEBODY TELLING SOMEBODY ELSE“: KONCEPT  
ČITANJA I STATUS ČITAOCA U POSTKLASIČNOJ  
RETORIČKOJ TEORIJI NARATIVA**

Predmet rada je analiza metodoloških postavki postklasične retoričke teorije narativa P. Rabinoviča i Dž. Felana, pri čemu se naročita pažnja posvećuje njihovom interesu za koncept čitaoca, multidimenzionalnost procesa čitanja i slojevitost ciljeva narativne komunikacije. Težište rada je aspekt inovativnosti postklasične retoričke teorije narativa ne samo u odnosu na butovsku tradiciju i postavke R. S. Krejna, već i u kontekstu postklasičnih teorija narativa kao vodećih orijentacija nauke o književnosti 21. veka. „Novine“ postklasične retoričke teorije narativa nalazimo u sagledavanju



narativa kroz procesualnost i *a posteriori stav* – Šta narativ čini čitaocu (sa čitaocem), i na koji način. Takođe, jedan od doprinosa postklasične retoričke teorije narativa nalazimo u detaljnoj analizi efekata narativa, pri čemu se podjednaka važnost pridaje i elementima narativa i sistemu čitaočevih uverenja, njegovoj ideološkoj i etičkoj poziciji, sistemu vrednosti, gde se, među čitaočevim „odgovorima“, takođe ukazuje na višeslojnost i izdvajaju se kognitivni, afektivni, etički, estetski odgovori kao zasebne kategorije procesa čitanja. Jedan od ključnih doprinosa retoričke teorije narativa nalazimo u afirmaciji koncepta (idealne) narativne i (idealne) autorske publike koji su, kao što ćemo dokazati radom, značajan iskorak unutar tipologije čitalaca afirmisane u nauci o književnosti.



**Lýdia Borková**

lydiaborkova@gmail.com

Pavol Jozef Šafárik University in Košice,

Faculty of Arts, Department of British and American Studies

### **FORMAL ECONOMY IN WORD-FORMATION: CONTRASTIVE ANALYSIS IN TWO AGE GROUPS**

Word-formation is itself a manifestation of the economical use of language, however, it is also possible to see different degrees of formal economy when comparing different traditional word-formation processes used. Within Cognitive Onomasiological Theory of Word-formation, a specific tool for measuring formal economy in word-formation, termed *onomasiological type*, can also be used. Furthermore, lexical blends present another possibility to explore the manifestation of formal economy in its different degrees. This paper examines economy of language on the three above mentioned types of scales by means of experimentally elicited naming units for hybrid pictures provided by the native speakers of Slovak and the native speakers of English of two age groups – high school students and university students. The main aim is to test a



hypothesis that the younger users of language would tend to form shorter naming units than the older ones.



**Fani Boykova**

faniboykova@abv.bg

University of Plovdiv Paisii Hilendarski, Faculty of Philology,  
Department of Bulgarian Literature and Theory of Literature

**Rumyana Ilieva**

rumil0208@gmail.com

University of Plovdiv Paisii Hilendarski, Faculty of Philology,  
Department of English Philology

**COOPERATIVE LEARNING STRATEGIES IN PROJECT  
WORK TASKS AS MEANS OF PROVIDING POSITIVE  
LEARNING ENVIRONMENT IN LANGUAGE CLASSES**

The article discusses the implementation of cooperative learning in project work tasks assigned in language classes (Bulgarian and English). The research is based on the theory of cooperative learning and positive educational psychology as presented by Kagan, Slavin, Johnson and Johnson, Shopov, Stamatov. Cooperative learning is viewed as a means with a considerable effect because it develops skills for cooperation, engages all team members, and activates the process of developing verbal communicative skills and positive thinking. Group project work presents language teaching with an opportunity to broaden and systematize students' competences and to develop their skills for practical application, to establish interdisciplinary links, to encourage students to think and act responsibly both individually and cooperatively, and to breed in them the spirit of entrepreneurship. The achievement of these goals is possible in a positive learning environment. At the same time cooperative learning contributes to creating such an environment. Their complex relationship forms the very core of



the rapidly changing demands for successful teaching, as suggested by Wagner and Dintersmith. The contribution of this research lies in the emphasis on interdisciplinary links in language teaching by means of project work.



**Valentina Budinčić**

vvalentinab@yahoo.com

Alfa BK univerzitet, Fakultet za strane jezike

## IZMEĐU TEORIJE I PRAKSE U OBLASTI STANDARDIZACIJE NAZIVA ODREĐENIH SPORTSKIH DISCIPLINA U SRPSKOM JEZIKU

Sportska terminologija u srpskom jeziku često je izložena uticaju engleskog i drugih jezika, a procedure standardizacije u okviru ove oblasti u srpskom jeziku obično ne idu u korak sa svim promenama koje se događaju u oblasti sporta na globalnom nivou. Nazivi brojnih sportskih disciplina koje postoje u zemljama širom sveta nemaju standardizovane jezičke ekvivalente u srpskom jeziku i upravo su oni predmet istraživanja u ovome radu. Primenom teorijskih postavki, odnosno kriterijuma koji definišu idealan termin prema Bugarskom (1996), Šipki (1998) i Milićevoj (2013), a sa ciljem da se utvrde najprikladniji srpski termini za sve odabrane strane nazive sportskih disciplina, u okviru analize upoređuju se različiti jezički oblici dobijeni adaptacijom pomenutih termina na nivou forme i prevodenjem kao načinom adaptacije. Istraživanje je fokusirano na problematiku same standardizacije strane terminologije u srpskom jeziku, a analiza je smeštena u kontekst teorije jezika u kontaktu R. Filipovića (1986) i T. Prčića (2005), kao i teorije prevodenja B. Hlebeca (2008). Verujemo da naše empirijsko istraživanje, smešteno u pomenuti teorijsko-metodološki okvir, može poslužiti kao model za neka nova slična istraživanja na polju standardizacije stručne sportske terminologije i rešavanje brojnih konkretnih standardnojezičkih pitanja u okviru ovog registra.

**Вања Цветковић**

vanja.cvetkovic@filfak.ni.ac.rs

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет,  
Департман за француски језик и књижевност**ТЕОРИЈА ДРАМЕ ФРАНЦУСКОГ РОМАНТИЗМА**

Супротстављајући се Боалоу и *генерацији златних Француза* као баштиницима античког песничког наслеђа, почетком 19. века у Француској се буди нова поетичка мисао која одбацује стеге до тада владајуће нормативне поетике класицизма, тежи да раскине са традицијом и да више стваралачке слободе ауторима. Утемељени на критици класицизма који је узорност имао у античком театру, нови поетички назори названи романтизмом теоријски ће засновати драму као модерни позоришни жанр саобразан актуелној друштвеној стварности и, мешањем трагичког и комичког, ближи животу. У овом раду се, полазећи од првих одредница драмске врсте као грађанске драме, што је теоријски засновано још у 18. веку с Дидроом, а кроз неопходне паралеле са класичном трагедијом из 17. века, представља теорија драме какву заговара француски романтизам у 19. веку. Нова драматургија ће бити представљена кроз анализу два кључна полемичка списа који чине њену теоријску основу: Стендалов *Расин и Шекспир* (1823-1825), као први суштински весник романтичарског прогласа у области драме, и Игоов *Предговор „Кромвелу“* (1827), званично узет за манифест романтизма. Међутим, 20. век ће кроз критичку анализу драмске праксе епохе романтизма донети преиспитивање, а тиме и ново вредновање романтичарских теорија о драми. У том погледу, истраживање ће се осврнути на студију Џорџа Штајнера *Смрт трагедије* (1961) како би размотрило стварни домашај романтичарског теоретисања.



**Milan Damjanoski**

m.damjanoski@ff.ukim.edu.mk

Sts Cyril and Methodius University – Skopje, Macedonia,  
Faculty of Philology „Blazhe Koneski“, Department of  
English and Literature

### **AFTER THEORY – TERRY EAGLETON AND THE FUTURE OF CULTURAL AND LITERARY THEORY**

The 20th century is considered the golden age of cultural and literary theory, in the breadth and variety of its preoccupations, novelty of its ideas, as well as in its influence in academia. Literary theory has helped further our understanding of the world, the ways we construct reality, as well as of the decisive role of narratives and texts in our lives. Terry Eagleton has been one of the most insightful chroniclers and critics of literary theory. His *Literary Theory* (1983) is credited as the work which helped both popularize and establish literary theory as a serious academic discipline. After 20 years, he returned to the same topic in his *After Theory* (2003), providing both a look back to the golden age, as well as giving his views about the new challenges faced in this new media age. In our paper, we intend through the contrast and comparison of the two works to look at the development of literary and cultural theory, its impact and failings, to assess whether Eagleton's positions have stood the test of time and, ultimately, can theory fulfil its role in the changing landscape of the 21st century.





**Rastislav Dinić**

nulainista@gmail.com

## **KAKAV JE PRIJATELJ KNJIGA? KNJIŽEVNOST I MORALNA ANTITEORIJA**

Zastupnici onoga što se naziva “etičkim zaokretom” u književnoj teoriji i kritici tvrde da mnoga književna dela mogu biti korišćena u svrhe moralnog obrazovanja. Protiv ovakvog stava, Džoša Lendi tvrdi da književnost, u tipičnom slučaju, nije u stanju da nas učini moralnijim, izuzev u slučaju kada smo već unapred odani izvesnim moralnim principima. Pozivajući se na distinkciju koju povlači Bernard Vilijams, Lendi tvrdi da iskustvo čitanja nije pre svega moralno, već etički značajno. Ako je knjiga zaista poput prijatelja, onda od nje ne očekujemo da nas primorava da prihvatimo neki „apstraktni, univerzalni standard“ moralne ispravnosti, već da nam pomogne da „postanemo ono što jesmo“. Međutim, kako ću pokazati u svom radu, Lendi pogrešno opisuje poziciju svojih oponenta. Većina zastupnika „etičkog zaokreta, ne samo da odbacuje „apstrakne, univerzalne standarde“ moralne ispravnosti, već eksplicitno dovodi u pitanje vrednost ovakvih standarda za moralno mišljenje. Ovi autori, čije se stanovište često naziva antiteorijskim, nasuprot tome, insistiraju na značaju kompleksnih partikularnih slučajeva koji se ne mogu razrešiti pozivanjem na univerzalne standarde. Po njima, „postati ono što jesmo“, zahteva moralno obrazovanje u kojem književnost igra značajnu ulogu koja se ne može nadomestiti teorijom ili apstraktnim moralnim principima.



**Milan Dojčinović**

dojchaaa@gmail.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Mediji i društvo  
Doktorand**Velibor Petković**

velibor.petkovic@gmail.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za  
komunikologiju i novinarstvo  
Asistent, doktorand**MAKLANOVA TEORIJA MEDIJA U DIGITALNOJ  
ERI XXI VEKA**

Jedna od osnovnih funkcija teorija je da pomognu pojedincima da sagledaju svet oko sebe, da protumače događaje i pojave. Poput teorija i mediji mogu da se označe kao katalizatori realnosti, odnosno da svojim tekstualnim, audio i vizuelnim sredstvima pruže uvid u različita shvatanja i tumačenja događaja. Stoga se može reći da mediji, poput teorija, predstavljaju orijentir u svakodnevicu. Mediji, gotovo identično poput teorija, pružaju mogućnost da se raspravlja o opštem iskustvu, politici, institucijama, društvenim odnosima, konfliktima, i svojom analitičnošću pokušavaju da objasne i razreše određene probleme i fenomene u društvu, kao i da daju prognozu za buduća dešavanja. U savremenoj metateoriji često se primećuje da teorije imaju književne komponente, da sve one imaju narativ, da se koriste retorikom, metaforama, simbolima, i da poput književnih tekstova, pomažu recipijentima da shvate svet u kojem žive. U savremenoj naratologiji razmatraju se i novinarski tekstovi, jer u raznorodnoj žanrovskoj strukturi, oni kroz zapisanu, audio ili video priču informišu auditorijum. Cilj ovog rada je reaktuelizacija teorije o toplim i hladnim opštilima kanadskog profesora engleske književnosti i teoretičara medija, Maršala Maklana, kroz analizu narativa u novim medijima metodom analize sadržaja, i pokušaj da klasifikujemo nove web medije i društvene mreže u jednu od dve Maklanove medijske kategorije.





**Jasmina Đorđević**

jasmina.djordjevic@filfak.ni.ac.rs

University of Niš, Faculty of Philosophy, Foreign Language Centre

**Violeta Stojičić**

violeta.stojicic@filfak.ni.ac.rs

University of Niš, Faculty of Philosophy, English Language and Literature

**THE THEORY OF CULTURAL LINGUISTICS WITHIN  
THE STUDY OF TRANSLATION: CULTURALLY  
CONSTRUCTED CONCEPTUALIZATIONS  
IN NON-LITERARY TEXTS**

Research within the study of translation conducted from the points of view of cultural studies is not a novelty. However, theoretical considerations of Cultural Linguistics have never been discussed in the Serbian translation literature, especially in the context of non-literary translation. The aim of this article is to explore the way in which the theory of Cultural Linguistics may apply to non-literary translation as a process of rendering culturally constructed conceptualisations of both source and target language. Since Cultural Linguistics offers both a theoretical and an analytical framework for investigating cultural conceptualisations that underlie actual language use, we hypothesise that non-literary translation could rely on such a theoretical framework for the analysis of lexical and structural features which represent culturally constructed conceptualisations. By examining examples excerpted from an authentic corpus of official translations from and into Serbian compiled during twenty-three years of working in the field of non-literary translation, we shall discuss the theory of Cultural Linguistics as a new approach to the translation of non-literary texts in which the context of culturally constructed conceptualizations is of special interest.





**Miloš Đurić**

milosddjuric@hotmail.com

Univerzitet u Beogradu, Elektrotehnički fakultet

## COMPOUNDS THROUGH THE PRISM OF THEORIES

It seems that there is no general agreement on interconstituent relations in compounds. Still, research on compounds has been dominated by diverse classification approaches that draw on features typically attributed to compounds in the pertinent linguistic literature. Generative semantics findings were based on pure theory that was subsequently applied to concrete examples (Levi, 1978). Similarly, theory of asymmetry has attempted at bringing together these multiple-constituent items under one asymmetry-theoretic treatment (Di Sciullo, 2000). Additionally, different current accounts illuminate various properties of compounds.

My analysis is primarily descriptive in orientation. It starts from generative semantics framework (providing only pertinent examples mostly from my own electrical engineering and software engineering corpora), and then moves on to check the status of compounds in Minimalistic framework, and particularly the status of compounds in Di Sciullo's framework. Then, I discuss the applicability of these theories to compounds. The preliminary conclusion reached from this eclectic point of view is that there cannot be a single class of theories that would account for all compound properties and compoundhood status.



**Ivana Đurić Paunović**

ivana.djuric.paunovic@ff.uns.ac.rs

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy,  
Department of English Studies**Nicole Burgund**

nhb2@uw.edu

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy,  
Department of English Studies**THE BODY IN WRITING**

The body's role in writing, from the physical state of the writer to the mechanisms involved in the act of writing, is rarely taken into account in the critical and theoretical field, in spite of decades of theorizing about the body. The theory itself is divided into at least two models: one, dominant for nearly three decades, which sees the body as a construct or product of different cultural influences, and the other, which partly emerged as a critique of the aforementioned, primarily characterized by biological essentialism (Clever and Ruberg, 547). Praxiography – the study of practices – offers an alternative to this dualism, founded on a full acknowledgement of the elusiveness of the object: any attempt to assign it meaning is in fact an enactment of the object in a certain context, i.e. practice. Applying this interdisciplinary approach, generally reserved for the social sciences, our research shows how two texts, Paul Auster's *Winter Journal* and Srđan Valjarević's *Dnevnik druge zime*, set out to record the body's multiplicity and the intersection between written word and physical state, thus revealing new aspects of interpretation of both body and text.



**Vladimir Figar**

vladimir.figar@filozofski.edu.rs

University of Niš, Faculty of Philosophy,

Department of English

**Nina Sudimac**

nina.sudimac@filozofski.edu.rs

University of Niš, Faculty of Philosophy,

Department of Serbian Language

**EVALUATING THE LEVEL OF EXPLANATORY  
ADEQUACY OF MEANING CONSTRUCTION MODELS:  
A CASE STUDY OF PERSUASIVE SPEECH**

The paper aims to develop an exploratory, evaluative methodological framework meant to test the level of explanatory adequacy of meaning construction models. To that end, focus is placed on determining and exploring possible interactions between upper and lower boundaries of such frameworks, and identifying the thereby imposed constraints. We propose that both upper and lower bounds be defined empirically: (i) the upper bound must not exceed the range of relevant contextually-determined expectancies obtained from viable samples, excluding outliers, while (ii) the lower bound needs to be confounded by the actual grounding for the process of meaning construction. The application of the procedure was reviewed in a case study of persuasive speech (an excerpt from a presidential debate that took place in 1992 in the US) which included the following elements of the theoretical framework: (i) mental spaces theory, (ii) acoustic speech analysis, (iii) circumplex model of affect, and (iv) PANAS model of emotional response. The obtained results show that the inclusion of acoustic speech analysis and psychological frameworks increases the explanatory validity of the model inasmuch as these elements provide actual physical and physiological grounding for meaning construction. The results also suggest that mental spaces theory can fulfill its hypothesized explanatory adequacy only in conjunction with the remaining elements, as they provide an explanatory link between the theoretical framework and the investigated subject matter. We conclude that the proposed evaluative framework can ascertain higher levels of

both explanatory and ecological validity of meaning construction models, and that its methodological rigor can also ensure the convergent validity of results obtained from various frameworks.



**Душица М. Филиповић**

dusica.filipovic@fsu.edu.rs

Универзитет Привредна академија у Новом Саду; Факултет савремених уметности, Београд, Менаџмент уметничке продукције и медија

**„ЗАХТЕВИ ПРЕДАКА“ У СЕОБАМА И ДРУГОЈ КЊИЗИ СЕОБА МИЛОША ЦРЊАНСКОГ У СВЕТЛУ ТЕОРИЈЕ ФАМИЛИЈАРНОГ НЕСВЕСНОГ ЛЕОПОЛДА СОНДИЈА**

Полазећи од основних претпоставки теорије фамилијарног несвесног Леополда Сондија настојимо да појаснимо наративну стратегију Милоша Црњанског чији јунаци (*Сеоба* и *Друге књиге Сеоба*) у свом мисаоно-емоционалном склопу носе несвесне „захтеве предака“. Они их утврђују на тачно одређеном месту животне позорнице где постају „окамењујући“ фактор, а само јак его успева да покрене принудну судбину ка слободно изабраној, тј. его-судбини или избор-судбини, како је дефинише Леополд Сонди, тј. да синтетише супротстављене крајности у пријатељству, професији, љубави и свеукупном начину живота. Путем Сондијеве „шигзал-анализе“ (као моста између Фројдове психоанализе, односно индивидуалног несвесног и Јунгове архе-анализе или колективног несвесног) прагимо динамику и трансформације идентитета Црњанских јунака од тренутка изласка из завичајног етоса и уласка у нове социјално-културолошке релације у туђини. Показујемо како латентни рецесивни гени и несвесно, колико и социо-економски и сталешки чиниоци расејани у оквиру колективних ментално-енергетских склопова воде браћу Исаковиче кроз избор професије (оперо-тропизам), пријатеља и идеала (социо-тропи-



зам), али и љубавних и брачних партнера (либидо-тропизам). Рад покушава да утврди узрочно-последични поредак збивања које Црњански зове „случај комедијант“, начине како се формира човеково понашање унутар заједнице и у којој се мери идентитет Исаковича трансформише када се опсег фамилијарног несвесног повећа/смањи, а перцепција света промени изласком из хабитуалног етоса.



**Slobodanka Gligorić**

slobodankagligoric@gmail.com

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Katedra za anglistiku

### **SAMOEVALUACIJA KAO CENTRALNI PROCES RAZVOJA SAMOREGULATIVNE SPOSOBNOSTI IZ UGLA VIGOTSKIJANSKE TEORIJE SOCIJALNOG KONSTRUKTIVIZMA**

Svaka definicija samoregulacije u učenju uključuje skup procesa kojima učenici upravljaju usvajanjem znanja i razvijaju neophodne akademske veštine. U zavisnosti od teorijske perspektive istraživača razlikujemo i tipove procesa i strategija od primarnog značaja za razvoj samoregulisanog učenja.

U ovom radu, mi ćemo se baviti samoregulacijom kroz prizmu teorije socijalnog konstruktivizma vigotskijanskog opredeljenja, te ćemo se fokusirati na razvoj sposobnosti samoevaluacije kao njenog centralnog pojma, kroz dizajn zadataka za evaluaciju.

Rad opisuje istraživanje obavljeno na populaciji učenika engleskog kao stranog jezika na nivou osnovne škole koje proučava razvoj sposobnosti samoregulisanog učenja kroz didaktičko oblikovanje zadataka za samoevaluaciju u skladu sa osnovnim teorijskim postulatima socijalnog konstruktivizma Lava Vigotskog: *kooperativnosti*, to jest socijalnog delanja u uzajamnoj međuzavisnosti sa drugima i *gradiranosti* kao preuzimanje *sve veće* kontrole učenika nad sopstvenim učenjem u socijalnom okruženju učionice. Navede-

no istraživanje imalo je za cilj da utvrdi da li i u kojoj meri rad sa gradiranim i kooperativnim formatom zadataka utiče na razvoj sposobnosti samoevaluacije i samoregulacije, kao i da li će biti praćen višim rezultatima na polju akademskog postignuća.



**Sanja Golijanin Elez**

snjelez@gmail.com

Univerzitet u Novom Sadu, Pedagoški fakultet,  
Katedra za jezik i književnost

**ONTOLOŠKI ASPEKTI INTERTEKSTUALNOSTI U  
PROCESUALNOJ FORMI DUHOVNOSTI SRPSKOG  
(POST)MODERNIZMA – IDENTITET PUNOG GOVORA  
NA PRAZNO MESTO ISTINE**

U radu se na osnovama stilističke i semiotičke premise intertekstualnosti (strukturalne stilistike) Majkla Rifatera, Žerara Ženeta i Harolda Bluma, upravo u posebnoj intertekstualnosti sagledava šest univerzalija literarnosti (*negramatičnost, monumentalnost, artifičijelnost, tekstualnost, referencijalnost i intertekstualnost*) na polju savremenog srpskog pesništva u pokušaju opisivanja dinamike književnoistorijskih procesa pomoću *edipovske psihomahije nedočitanosti (misreading)* snažnog pesnika (*a strong poet*) (Harold Blum) u palimpsestu evropskog kulturološkog i duhovnog koda.

Polazeći od Rifaterove premise da intertekst treba razumeti kao deo pesme, koji se iznova aktualizuje između teksta pesme i njene potisnute matrice (*matrica – hipogram /reč – jezgro – poetski znak*) i Blumove eksplikacije književnog trajanja putem revizionističkog, stvaralačkog, idiosinkretičkog čitanja – ekspanzija i konverzija matrice teksta aktualizuje se kao osnova interpretativnog i hermeneutičkog kruga literarnosti, *relacionog čitanja* (Ženet), *linerane* i *radijalne* cikličnosti u poetskoj duhovnosti i iluminativnoj citatnosti procesualne forme lirskih ciklusa, pesničkih knjiga i sistema pesništva međuratnog i posleratnog modernizma (od M. Nastasije-



vića do M. Pavlovića, V. Pope, B. Miljkovića, I. Lalića, J. Hristića) i u retorskim uzusima istorijske metafikcije (post)modernog narativa u istraživanju duhovnosti i identiteta srpskog (post)modernizma tipološkom gradacijom intertekstualnih veza (Ženet) *decentriranog subjekta* – od epifanije prožimanja primarnog i sekundarnog nivoa stvarnosti i fikcije (aktuelnog i virtuelnog) u totalitetu romaneskne heterokosmike kao referentnog sistema teksta – mitskog i biblijskog koda, do matriksa „totalne literature“, autorefleksije i istoriografske metafikcije u kojoj se retoričnost narativa iskazuje ontologizacijom jezika, gde je i „najkraća reč duža od ljudskog veka“ (G. Petrović, D. Albahari, M. Pavić, R. Petković, R. Bratić, M. Josić Višnjčić, S. Hadži Tančić).

Ontološki i epistemološki aspekti intertekstualnosti u iluminativnoj i ilustrativnoj citatnosti i dijalogičnosti, *Drugog* (M. Bahtin, J. Kristeva) konačno se sagledavaju kao način postojanja i saznavanja poetske duhovnosti *punog govora* (Lakan) u etičkom, kulturološkom i političkom uzusu druge faze intertekstualnosti i dekonstruktivizma kao (nad)interpretativnih i etičko-ideoloških, istoricističkih preobražaja teorija književnosti u epistemološke premise teorija kulture (Kaler, Eko, Rorti).



**Vladislava Gordić Petković**

vladysg@yahoo.com

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za anglistiku

## TEMATIZOVANJE ŽENSKOG ISKUSTVA U SVETLU RODNIH TEORIJA

Ginokritika tradiciju označava kao književno nasleđe sagledano kriterijumima rodni iskustava i specifičnosti ženskog položaja. Tradicija se može preispitivati iz perspektive sociopsiholoških okolnosti u kojima delo nastaje, i u kontekstu književnih uticaja koji su autorke ohrabivali ili osujećivali. Teoretičarke I. Šovolter, S. Gilbert, S. Gubar, E. Mers i Dž. Feterli se u definisanju ženske tra-



dicije služe, bar posredno, patrijarhalnim vrednovanjem i merilima muške tradicije, jer je svaka od njih u izvesnoj meri sklona da žensko stvaralaštvo hijerarhizuje na osnovu “muških” kriterijuma – odnosno, onih kriterijuma koji su proglašeni za univerzalne. Ileana Șolter piše da je “u relativno kratkom periodu ginokritika proizvela opširnu kritičku literaturu o pojedinim spisateljicama, ubedljive studije ženske književne tradicije od srednjeg veka do današnjih dana u skoro svakoj nacionalnoj književnosti i važne knjige na temu onoga što se naziva ‘rod i žanr’: o značaju roda u oblikovanju generičkih konvencija formi od himne do Bildungsromana”. U ovom radu biće sagledane mogućnosti koje je ginokritika pružila za sagledavanje i savladavanje ženskog iskustva.



### **Nina Govedar**

nina.govedar@ff.unibl.org

Univerzitet u Banjoj Luci, Filološki fakultet,

Studijski program srpskog jezika i književnosti

## **IDEOLOGIJA KNJIŽEVNIH TEORIJA**

U radu ćemo se baviti ispitivanjem savremenih književnih teorija u kojima se primjećuje uticaj teorijske ideologije različitih vremena. Akcenat izučavanja stavljamo na postmodernističke teorije, koje u sebi inkorporiraju teorijske stavove i strukture cjelokupnog 20. vijeka. Proučaćemo tekstove savremenih književnih teoretičara (poput Linde Hačion, Terija Igltona, Frederika Džejmsona itd.), markirajući u njima ideološku poziciju teoretičara, odnosno otkrivajući ideološke nanose koje baštine iz ranijih književnoteorijskih postavki i struja. Istorija proučavanja književnosti nam pokazuje da je gotovo nemoguće formiranje novog teorijskog stava ili pristupa književnosti bez oslanjanja na neku od dominantnijih teorijskih struja iz prošlosti. Naš cilj je da ustanovimo koje su to teorije iz proteklog vijeka izvršile najveći uticaj na rad savremenih teoretičara, pri čemu se zadržavamo na ideološkim odlikama dotič-



nih teorija i njihovom ideološkom otjelovljenju u misli savremenih proučavalaca.



**Sanja Ignjatović**

University of Niš, Faculty of Philosophy

sania.ignjatovic@gmail.com

### THE POSTCONTEMPORARY IN CONTEMPORARY CANADIAN SHORT FICTION

The unapologetic and historically predictable attempt to break away from the antecedent form in postmodernism manifests itself as a revolt against the discourse norm itself in which narrative discourse becomes disrupted, de-centered, indeterminate and thrives on juxtaposing contradictions (Hutcheon, 2004; Abrams, 1999). Such poetics enables plasticity that transfers to different media of transmission – the mass and new media that emerge in the post-industrial, re-colonizing and globalizing society – and renders narratives a playground in which layers of culture are peeled inside-out. What Linda Hutcheon calls a “flexible conceptual structure” in her study *A Poetics of Postmodernism* (2004), the postmodern poetics, operates both from the historical and ideological perspective in the sense that it challenges the cultural core concepts. Postmodernism, in Hutcheon’s words, problematizes culture by questioning its norms to the extent of rendering them nonsensical or futile. This paper discusses whether the poetics of contemporary Canadian short story leans towards the postmodern or post-contemporary, and all with the aim of illustrating how post-contemporary or metamodern poetics utilizes the plasticity of genre to place emphasis on the process of both self-reflection and narrative reception by instrumentalizing genre-specific conventions in order to directly and overtly implicate the reader in the storytelling process. In *Storytelling and the Sciences of the Mind*, David Herman specifically defines genre as a set of protocols formulaic for the

process of storyworld making that are used to achieve particular “consequences and effects” perhaps not as readily available or as easily achievable with other genre-specific protocols (2013: 105). Contemporary Canadian short story noticeably shifts its focus from the socio-historical in the narrow sense, to the self-reflective, personal and socio-political issues. This paper will focus on the selection of short stories from the *Journey Prize Collection* (2016): “The Emigrants” by Colette Langlois, “How the Grizzly Came to Hang in the Royal Oak Hotel” by J. R. McConvey and “If I Ever See the Sun” by Charlie Fiset, with the view of illustrating the complex and problematic nature of postmodern or post-contemporary poetics by attempting to identify poetics-specific elements and placing them in a broader context.



**Nina Ilić Matijević**

nina.ilic.ns@gmail.com

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Anglistika

## ETNOLINGVISTIČKA VITALNOST RUSINA U VOJVODINI

Jezička iskustva pojedinca utiču na njegova uverenja o jeziku, kao i voljnost da koristi i nauči jezik, a subjektivna etnolingvistička vitalnost se pokazuje kao snažan prediktor jezičkog ponašanja (Alard i Landri, 1992: 230). Alard i Landri su formulisali teoriju subjektivne etnolingvističke vitalnosti, sagedane kroz sistem uverenja (1986: 2), koja se zasniva na modelu kognitivne orijentacije ljudskog ponašanja (Krajtler i Krajtler, 1972). Da bi se predvidelo ponašanje grupe, neophodno je da se oceni kognitivna orijentacija pojedinca u odnosu na strukturne varijable za koje se veruje da utiču na etnolingvističku vitalnost grupe, a to su opšta uverenja, uverenja o sebi, uverenja o normama i pravilima i uverenja o ciljevima (Alard i Landri, 1994: 125). Cilj istraživanja jeste da ispita subjektivnu etnolingvističku vitalnost rusinske nacionalne manjine u Voj-



vodini. U prvom delu istraživanja korišćen je upitnik o uverenjima o etnolingvističkoj vitalnosti, engl. BEVQ (Beliefs on Ethnolinguistic Vitality Questionnaire), koji je uradilo 30 ispitanika, 15 ispitanika iz mlađe i 15 iz starije generacije. Kako pojedini odgovori nisu bili dovoljno jasni, potom je urađen strukturirani intervju sa 16 ispitanika, 8 iz starije, a 8 iz mlađe generacije. Iako je uzorak bio mali, rezultati istraživanja pokazuju da rusinski jezik ima potencijal da opstane u budućnosti, jer je u velikoj prednosti kada je u pitanju identitet i osećaj pripadnosti ove jezičke zajednice. Istraživanje je pokazalo da je dobro kombinovati upitnik sa intervjuom, kako bi se došlo do potpunijih rezultata.



### **Bojana Jakovljević**

bojana.jakovljevic@ff.uns.ac.rs

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, English  
Department

### **Maja Marković**

majamarkovic@ff.uns.ac.rs

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, English  
Department

## **PHONOLOGICAL WORDS IN SERBIAN: WHERE THEORY MEETS PRACTICE**

According to Autosegmental-Metrical (AM) Theory, Phonological Words (PWds) are typically characterized by the presence of primary lexical (Lex) stress. However, it is also accepted that function words (Fnc) containing secondary stress, e.g. disyllabic prepositions in English, have the status of PWds, which is assigned postlexically (Selkirk 1984, Inkelas & Zec 1993). In this paper, we focus on the structures in Serbian which contain a Fnc host followed by clitic(s), and which are in the framework of AM theory treated as PWds, i.e. ((Fnc)<sub>host</sub> Fnc)<sub>PWd</sub> (Zec 2002). If they indeed are PWds,

they need to have postlexically assigned secondary stress. In order to test whether empirical data corroborate these theoretical findings, we conducted a production experiment which involved measuring acoustic characteristics of PWds with Lex and Fnc hosts and in sequences of unstressed syllables. The results of the research pointed to lower pitch prominence in the production of PWds with Fnc than with Lex host. Therefore, we conclude that PWds with Fnc host in Serbian do contain secondary stress, which confirms the overlap between theory and practice. We suggest that the status of their secondary stress be further researched in comparison to lexical secondary stress, e.g. superlatives or compounds.



**Marina Janjić**

marina.janjic@filfak.ni.ac.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za srpski jezik

**SRPSKI JEZIK U DIJASPORI: IZMEĐU IZVORNOG  
I INOSTRANOG JEZIKA – TEORIJSKE OSNOVE NOVE  
GLOTODIDAKTIČKE DISCIPLINE –**

Ključno pitanje teorije nastave srpskog jezika u dijaspori jeste pitanje statusa srpskog jezika u životu i svakodnevnoj komunikaciji naših iseljenika i njihovih potomaka: *da li je reč o prvom (maternjem), drugom ili stranom jeziku?* Celokupna nastavna metodologija ove (kod nas) nove lingvometodičke grane utemeljena je na odgovoru na ovo i srodna pitanja (*kada, kako i zašto potomci naših iseljenika počinju da uče srpski jezik?*). Neosporno je da je njihov maternji jezik upravo jezik države u kojoj se rađaju i žive, ali je isto tako neosporna i potreba za očuvanjem zavičajnog jezika.

Jasno je, stoga, da se teoretske osnove ove nove lingvometodičke discipline ne mogu identifikovati sa nastavom srpskog kao maternjeg, ali se po mnogo čemu razlikuju i od nastave srpskog kao stranog jezika. Ova primenjenojezička disciplina je veoma razvijena u Evropi i svetu, a polako se ustanovljuje i kod nas baveći



se metodologijom nastave srpskog kao zavičajnog (naslednog) jezika. Njene teorijske postavke, koje će biti prezentovane u ovom radu, mogu biti od velike koristi u izvođenju nastave srpskog jezika među srpskom dijasporom ne samo u cilju unapređenja jezičkih kompetencija u oblasti srpskog jezika, već i u jačanju samosvesti naših iseljenika o bogatstvu, lepoti i vrednosti kulturne istorije Srba.



**Милан Јањић**

milanknight@live.com

мастер филолог

## ОД МИТА ДО ТРАГЕДИЈЕ: ТЕОРИЈСКА РАЗМАТРАЊА ПРИРОДЕ ТРАГИЧКОГ ЖАНРА

У најстаријој европској књижевности, око 5. века п. н. е., рађа се оно што данашњи истраживачи књижевности називају класичном античком трагедијом, која се развила из дионизијских светковина, а чију је сужејну основу пружио старогрчки мит. Док је мит, из перцепције савремености, једноставно речено, прича, слична легенди, на основу које су се, у старој епохи, објашњавали настанак света, човеков положај у свету и смисао живота, за старе Грке је он представљао истиниту хронику на којој се утемељују народна свест и савест. Може ли се направити теоријско разграничење између мита и трагедије, тј. јесу ли митови трагедије, или мит престаје да бива мит када се уметничким поступком пренесе у трагедију – питање је које полемички покреће ово истраживање у којем се сучељавају теорије од Аристотела до модерних естетичара и теоретичара – Хегела (Hegel), Ничеа (Nietzsche), Стеинера (Steiner), Милоша Н. Ђурића, Јурија Борјева и Ејдријана Пула (Poole). У раду се разматрају и паралеле између старогрчке и модерне трагедије, како би се сагледао преображај који је трагички жанр претрпео, и управо ће на примеру Жана Расина (Jean Racine, 1639–1699) бити испитано како се модерна трагедија профилисала у односу на античку.



**Zorica Jelić**

zoricajelic@hotmail.com

Southwestern College, KS, USA

### **PRESENTISM AS A HERMENEUTICAL APPROACH**

Presentism, as a hermeneutical approach, emerged mainly as a reaction and answer to new historicism, which in turn was a reaction to the new criticism and other formalist approaches of the 1960s and 1970s. The intention of this paper is to give a brief overview of this relatively “new” way of interpreting literature and the theorists who helped define it as such. This approach shows that personal education as well as social, political, and geographical circumstances influence how one interprets literature. Presentism itself has more than one way of viewing literature, since it has many other approaches and theories working within it, so we acknowledge that there are many presentisms. Hence, the theoretical works of Hugh Grady, Terence Hawkes, Ewan Fernie, and Evelyn Gajowski, the leading presentists of our time, are shown. Since they are all Shakespeare scholars their perspectives on presentism are given dominantly in relation to Shakespeare. The aim of this paper is to show the importance of this approach as well as to refute the claims that presentism is only a footnote in the history of literary theory.



**Danica Jerotijević Tišma**

danicajerotijevic@gmail.com, danica.tisma@filum.kg.ac.rs  
University of Kragujevac, the Faculty of Philology and Arts,  
Department of English

**L2 CONSONANT ACQUISITION IN SUPPORT OF  
CHAOS/COMPLEXITY THEORY – AN EXAMPLE  
OF INITIAL STOPS IN SERBIAN-ENGLISH  
INTERLANGUAGE PHONOLOGY**

At the very end of the 20<sup>th</sup> century Larsen-Freeman (1997: 141) found striking similarities between chaos/complexity theory and second language acquisition, pointing out the insufficiency of mono-methodological approach to investigations of the phenomena appearing as results of L2 learning and acquisition. Hence, we aim at providing more evidence in support of the claim that interlanguage system is a complex system in which there is never a final product, yet only a constant process often interrelated with a chaotic mixture of a mother tongue and a foreign language. We believe that this is particularly evident in interlanguage phonology, especially in the process of consonant acquisition.

Thus, the present paper aims at investigating the features of English initial voiced and voiceless stops, focusing primarily on phonetic features of VOT, burst intensity and occlusion duration. By comparing the results obtained through experimental analysis of Serbian EFL learners' production of plosives with American speakers' production of the consonants in question, we underscore individual variations and different combinations of factors contributing to the chaotic nature of an interlanguage phonological system. The necessary data analysis was performed in *Praat*, as well as by using adequate statistical data processing. The investigated population included 25 first-year English-major students at the Faculty of Philology and Arts, University of Kragujevac, and two native speakers of General American variety.







**Radojka Jevtić**

green.piano.in.blue@gmail.com

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Katedra za engleski jezik

**STUBOVI DRUŠTVA KOJE SE RUŠI: FEMINISTIČKO  
ČITANJE ŽENSKIH LIKOVA U ROMANU *PROHUJALO SA  
VIHOROM***

Feministička književna teorija stremi ka pružanju novog pogleda na stara pitanja; ka razotkrivanju prikrivenih praksi i ponovnoj evaluaciji donekle okamenjenih stavova. Čitanje uz pomoć „feminističkih naočara“ doprinosi potpunijem i sveobuhvatnijem razumevanju književnih dela. Na mnoge načine progresivna knjiga sa početka dvadesetog veka, „Prohujalo sa vihorom“ je često pejorativno nazivana „popularnim delom“. Ipak, snaga romana leži u prikazu pustoši građanskog rata kroz vizuru žena koje su, iako ne aktivne učesnice, njime pogođene na različite načine. To je jedna od prvih knjiga s početka dvadesetog veka koja je pokazala da čitateljke više ne moraju da se „opiru“, već da mogu da se pronađu u delima. Služeći se teorijama Simon de Bovoar, Adrijen Rič i drugih feminističkih teoretičarki, kao i psihološkim teorijama i teorijama kulture, pokušaćemo da predstavimo snage, ali i slabosti ženskih likova koje je autorka predstavila usred jednog od najburnijih perioda u američkoj istoriji.



**Jelena M. Josijević**

jelenajosijevic@filum.kg.ac.rs

Univerzitet u Kragujevcu, Filološko-umetnički fakultet,  
Katedra za anglistiku**Ivana B. Palibrk**

ivana.palibrk@filum.kg.ac.rs

Univerzitet u Kragujevcu, Filološko-umetnički fakultet,  
Katedra za anglistiku**MODELS OF AFFIRMATIVE LEXICO-SYNTACTIC  
SUPERLATIVITY IN ENGLISH: IN THEORY AND  
PRACTICE**

Linguistic literature uses the term *affirmative lexico-syntactic superlativity* to signify affirmative syntactic constructions which do not contain morphological superlatives but do have superlative meanings. In this context, the linguistic theory only mentions the constructions with morphological comparatives and affirmative universal quantifiers. Moreover, such constructions are considered to be *universal* manner of expressing superlativity (Ultan 1972, Bobaljik 2012). The formal and generative analyses of English language focus only on determiners *every* and *any* and their pronoun compounds (e.g. *everyone* and *anyone*) while the other affirmative universal quantifiers have been neglected. Thus, the current literature still lacks an adequate structural description of all such constructions.

This paper aims at testing the theoretical hypotheses that all universal quantifiers are used with morphological comparatives to express superlativity in an extensive corpus analysis conducted on electronic corpora *Corpus of Contemporary American English* and *Corpus of Global Web-Based English*. The paper will provide a detailed structural description of constructions with universal quantifiers but will also show that there are other lexical means which in combination with comparative forms have superlative interpretations. The paper will finally show that the repertoire of models of affirmative lexico-syntactic superlatives is more diverse and complex in practice than the current theoretical literature suggests.



**Иван Јовановић**

ivan.jovanovic@filfak.ni.ac.rs

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет,  
Департман за француски језик и књижевност

### **ПРИМЕНА ТЕОРИЈЕ ПОЈМОВНИХ МЕТАФОРА У АНАЛИЗИ ФРАЗЕМА С ИМЕНИМА ДОМАЋИХ ЖИВОТИЊА У ФРАНЦУСКОМ И СРПСКОМ ЈЕЗИКУ**

У раду се, методом контрастивне анализе, сагледавају француски и српски фраземи с именима домаћих животиња с циљем да се покаже у којој мери нам искуства и знања о појединим основним појмовима помажу да разумемо апстрактне појмове као што су: емоције, моралност, људски односи, догађаји и акције уз помоћ теорије појмовних метафора. Фраземи су анализирани у оквиру Лејкофових (George Lakoff) и Џонсонових (Mark Johnson) теоријских постулата когнитивне лингвистике да би се утврдило које се појмовне метафоре у њима најчешће јављају и колики је степен сличности у концептуализацији апстрактних и конкретних домена помоћу изворног домена ДОМАЋЕ ЖИВОТИЊЕ у француском и српском језику. Фраземи су, сходно начелима теорије појмовних метафора, подељени у следеће појмовне обраце: људи су животиње, ПРОБЛЕМИ/ПОТЕШКОЋЕ су животиње, СТВАРИ су животиње, СИТУАЦИЈА ЈЕ ЖИВОТИЊА.

Грађа за овај рад ексцерпирана је из француских и српских фразеолошких и општих речника: Vigerie 2004; Rey, Chantreau 2007; Rat 2007; Planelles 2014; Матушић 1982; Караџић 1985; Драшковић 1990; Милосављевић 1994; Оташевић 2012; TLFi 2005; РМС 2007; РСАНУ 1959, из дневних и недељних новина и електронских медија.





**Milan Jovanović**

milan.jovanovic@filozofski.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za filozofiju

## DISJUNKTIVNI ANTECEDENS I JEDINSTVENA TEORIJA KONDICIONALNA

Insistiranje na razlici u značenju indikativnih i protivčinjeničkih kondicionala ima dugu tradiciju u filozofiji jezika i filozofske logici. Ono je rezultiralo i takvim formalno-semantičkim teorijama koje ove dve vrste kondicionala analiziraju na suštinski različit način: indikative pomoću istinitosnih uslova, protivčinjeničke kondicionale pomoću semantike mogućih svetova. Nasuprot tome, brojni argumenti iz polja same filozofske logike, ali i lingvistike, ponuđeni su u prilog tezi da bismo za formalnu semantiku kondicionala morali da imamo jednu jedinstvenu teoriju, te da ova razlika u tretmanu dveju vrsta kondicionala ne bi smela da bude tako radikalna, već podređena nekim opštim teorijskim postavkama koje su njima zajedničke. Ovaj rad tematizuje to pitanje iz perspektive složenih antecedensa. Preciznije, predmet ovog rada su problemi jačanja i uproščavanja antecedensa, koji su tesno povezani sa prisustvom konjunkcije i disjunkcije u antecedensu kondicionala. Nastojaju da pokažem da je ponašanje kondicionala sa ovakvim antecedensima, formalno-semantički gledano, istovetno, bez obzira na to da li su oni u indikativnom ili subjunktivnom načinu. Štaviše, argumentovaću da takvo ponašanje (transformacije, parafraze, uloge u zaključivanju...) možemo primetiti čak i kod tvrdnji koje nisu kondicionalne, ali čija je logička forma implikativna. Zaključak ove analize jeste da se problemi disjunktivnog antecedensa i jačanja antecedensa mogu posmatrati kao još jedan od argumenata u prilog jedinstvenoj teoriji kondicionala.



**Jovanka Kalaba**

jovanka.kalaba@kg.ac.rs

Univerzitet u Kragujevcu, Fakultet za turizam i hotelijerstvo,  
Katedra za opšte društvene i informatičke nauke**PARODIJA U POSTMODERNISTIČKOJ PROZI:  
DEKONSTRUKTIVNO-KRITIČKI POTENCIJAL  
ALUZIVNOG (ECHOIC) DISKURSA**

Parodija je oblik aluzivnog (echoic) diskursa koji je, bilo kao retorska figura, diskurzivna praksa ili narativna strategija, dugo bila posmatran kao neozbiljan i nedostojan borbe protiv dominantnih diskursa. Viđenje parodije kao „niske“ forme održalo se veoma dugo u književnoj teoriji i kritici, u toj meri da su i strukturalisti i poststrukturalisti, previđajući element intertekstualnosti kao neodvojiv od svakog oblika parodije, prema parodiji imali negativan ili nikakav stav. Ovaj rad se bavi dekonstruktivnim potencijalom parodije, koji su mnogi teoretičari i kritičari postmodernizma isticali kao ključan u posmatranju ovog fenomena kao društveno-kritički važnog. Parodija se, u tom smislu, rečima Linde Hačion, vidi kao „fundamentalno ironična i kritička“, u isto vreme i „dekonstruktivno kritička i konstruktivno kreativna, paradoksalno nas čineći svešnima i ograničenja i moći predstavljanja“. Za parodijsku poruku značajno je i proučavanje lingvističkog oblika parodijskog iskaza, ne bi li se analizirale i razumele relacije koje se uspostavljaju između različitih konteksta, koje su u srži društveno-kritičkih komentara koje takvi parodijski spojevi iznedravaju. Baveći se dekonstruktivno-kritičkim resursima parodije, ovaj rad stavlja akcenat na teorije i kritička pogleda Margaret Rouz, Linde Hačion i Roberta Fidijana, ali i na razmatranja iz oblasti pragmatičke stilistike, koja, iz pozicije primenjene lingvistike nedvosmisleno ističe parodiju kao dekonstruktivno-aluzivnu kritiku društva.





**Milena Kaličanin**

University of Niš, Faculty of Philosophy, Department of English  
mkostic76@gmail.com

**VOGEL'S *DESDEMONA* (A PLAY ABOUT THE  
HANDKERCHIEF): FEMINISM AND READING  
OF SHAKESPEARE'S *OTHELLO***

The exploration of female characters in *Othello* (Desdemona, Emilia, Bianca) represents a valid basis for feminist Shakespeare criticism. Jardin (1996) focuses on the significance of the historical and cultural background for the interpretation of the position and role of women in the Renaissance by emphasizing its stereotype as obedient, silent, submissive and passive. Feminist critics such as Callaghan (1996) and Newman (1987) base their analyses on the relationship between race and gender and its implications for the interpretation of the female identity. In the paper, these feminist approaches are compared and contrasted to Vogel's feminist rendering of *Othello*. In her play, as Puskas (2010) claims, female identity is depicted as a construct made up of social status, class and language. The paper illustrates Vogel's willing disregard of the Renaissance stereotypes of woman and probes into the author's reasons for ascribing generally male qualities to the female characters. Desdemona's exaggerated libido, Emilia's prudishness and Bianca's thriftiness, presented as traits of the "new woman", are thus discussed and questioned in detail.



**Ana Kocić**

anakocic@hotmail.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski Fakultet, Departman za anglistiku

**KNJIŽEVNOST KOLONIJALNE AMERIKE U SVETLU  
POSTKOLONIJALNE TEORIJE**

Rad se bavi načinima oblikovanja predstava o Drugima u književnosti kolonijalne Amerike. Polazeći najpre od postkolonijalnog tumačenja pojma Drugog i drugosti, zasnovanog pre svega na Lakanovom učenju, te pojma *stvaranje Drugog (Othering)* koji je kao praksu predstavljanja Drugog u kolonijalnom diskursu definisala Gajatri Spivak, kao referentni teorijski okvir za analizu primera iz književnosti kolonijalne Amerike uzima se postkolonijalna kritika. Pomenutom praksom predstavljanja se Drugi oblikuje kao antipod dominantnom Prvom, često je degradiran kao patološki Drugi – divlji, varvarski, brutalan, nasilan, previše izražene seksualnosti, kanibalistički, životinjski, neljudski, nasuprot civilizovanom i humanom Prvom. Kolonijalnim Drugima se smatraju pripadnici različitih manjinskih grupa u kolonijalnoj Americi, a analiziraju se primeri iz tekstova različitih žanrova nastalih u kolonijalnom periodu američke istorije koje je oblikovala dominantna (anglosaksonska, bela, muška, protestantska) kultura.

**Danijela D. Kostadinović**

danijela.kostadinovic@filfak.ni.ac.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet,

Departman za srpsku i komparativnu književnost

**MAGIČNI REALIZAM U TEORIJSKOM KONTEKSTU**

Pojam magični realizam uveo je u širu upotrebu nemački istoričar umetnosti Franc Roh 1925. godine u čuvenom eseju "Magični realizam: Postekspresionizam" (*Magicher Realismus: Post-*



*Expressionismus*). Rohov termin kasnije je preuzeo venezuelanski dramski i prozni pisac Alberto Usklar Pjetri da označi poseban žanr venezuelanske pripovetke, u kojoj je junak sagledavan kao tajna okružena relemama. Uskoro je ovim terminom označavana latinoamerička postkolonijalna književnost, koja se oslanjala na mit i folklor, a najznačajnijim književnim predstavnikom magičnog realizma danas se smatra Gabrijel Garsija Markes.

Počev od prvih definicija magičnog realizma, koje su ponudili Aleho Karpentjer, Anhel Flores i Luis Leal, pa do savremenih pristupa magičnorealističnoj praksi u radovima Luis Parkinskon Zamore, Vendi Faris, Sejmura Mentona, Dejvida Mikisa i drugih, u teorijskoj literaturi sreće se veliki broj često ne samo neusaglašenih nego i porotivurečnih određenja osobnosti ovog književnog pravca, koji je u međuvremenu doživio ekspanziju i proširio se i na ostatak sveta.

Budući da magični realizam, uopšte uzev, teži tome da folkolni i mitsko-magijski doživljaj sveta stavi u opozitan odnos prema materijalističkom, empirijskom i pragmatičnom zapadnjačkom sociokulturnom modelu, rad ima za cilj da, pre svega, kritički sagleda određenja magičnog realizma u okviru teorije kulture u studijama Luis Parkinson Zamore i Vendi Faris *Introduction: Daiqiri Birds and Flaubertian Parrot(ie)s*, Vendi B. Faris *The Question of the Other: Cultural Critiques of Magical Realism*, Amaril Šanadi *The territorialization of the Imaginary in Latin America: Self-Affirmation and Resistance to Metropolitan Paradigms*, Stefana Slemona *Magic Realism as Postcolonial Discourse* i Skota Simpkinsa *Sources of Magic Realism/Supplements to Realism in Contemporary Latin American Literature*.







**Bisera Kostadinovska-Stojchevska, PhD**

k\_bisera@yahoo.com

University “St. Kliment Ohridski” - Bitola, Republic of Macedonia,  
Faculty of Education- Bitola

**THE ENGLISH PREPOSITION *UP* AND THE THEORY  
OF THE PROTOTYPE- COGNITIVELY STRUCTURED  
EFL CLASS**

Cognitive linguistics and cognitive teaching have appeared at the second half of the previous century and since then are present and incorporated in every aspect of the teaching process, especially in EFL teaching. It is around the same time that E. Rosch's Theory of the Prototype established itself as a leading theory that functions both on the most elementary level of teaching and acquisition and on a higher, cognitive level of acquisition that is inclusive in its nature.

The main aspect of the research for the aim of this paper is the preposition *up* represented through the framework of the Theory of the prototype, namely its primary and secondary (mainly word-formational) nature and usage. The aim was, through a practical research conducted with EFL students, to show that word-formation does not always need to be explained, taught and learned through etymology, *the right hand rule*, and other transformational rules, but it can also be acquired on a more cognitive, visual and more inclusive level, meaning that that this highly productive preposition can be taught and acquired through a different, cognitive framework and not to have a single use of the preposition and word-formational process left out.





**Jovana Kostić**

jovana.tb.kostic@gmail.com

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za  
komparativnu književnost

## **KONSTANTIN KAVAFI I SRPSKO PESNIŠTVO DRUGE POLOVINE XX VEKA: PRILOG TEORIJI RECEPCIJE**

Kao polaznu tačku za ovo istraživanje smešteno u kontekst teorije recepcije, iskoristićemo stanovišta teoretičara Wolfganga Klemena, Stefana Žulkijevskog, Marije Mog Grinevald, Džona Benninga i H. R. Jausa. U samom istraživanju prednost ćemo dati aktivnom, reproduktivnom i produktivnom, pristupu recepciji kada je u pitanju pesništvo Konstantina Kavafija i međupesničkim dijalozima koje je njegovo delo uspostavilo sa srpskim pesnicima druge polovine XX veka (Jovan Hristić, Miodrag Pavlović, Ivan V. Lalić). Nakon osvrta na početke recepcije grčke književnosti u Srba i na prve prevode Kavafijeve poezije na srpski jezik, posebna pažnja biće posvećena povratku srpskih pesnika tradiciji, naročito helenskoj. Predstavićemo sintezu stvaranja između izvorne, antičke misli i srpske tradicije, inspirisane helenskim idejama, ponovo postavljene u jedan sasvim novi, moderan kontekst. Svakako će biti reči o pesnicima koji su ostavili plodan trag u srpskom pesništvu, o pesnicima koji su pratili dalje odjeke ovakve duhovne slojevitosti, uobličivši je u okrilje srpske tradicije obnovljenog srednjovekovlja (pesništvo Ljubomira Simovića, Matije Bečkovića, Milosava Tešića, Zlate Kocić i Novice Tadića). Ovaj razvojni put srpske poezije druge polovine XX veka biće predstavljen na primeru pesničkog dijaloga sa jednim od najvećih poeta novogrčke knjiženosti, Konstantinom Kavafijem, s obzirom na to da u njegovom stvaralaštvu možemo pratiti pretapanje helenske tradicije u vizantijsku duhovnost.



**Tamara Kostić-Pahnoglu**

tamara.kostic.pahnoglu@filfak.ni.ac.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Centar za strane jezike

**SINTEZA LIKA U NARATOLOŠKIM TEORIJAMA 20. I  
POČETKA 21. VEKA KROZ LIK MARIJE U ROMANU  
“POSLEDNJE ISKUŠENJE”**

U ovom radu razmotrićemo kompatibilnost klasičnih naratoloških teorija Štancla i Ženeta, ali i savremene teoretičarke Šlomit Rimon-Kenan, kao i grčkih teoretičara Vangelisa Atansopulosa i Ane Tzume sa autorovim postupcima i namerama u građenju lika Marije, Isusove majke, u romanu "Poslednje iskušenje" jednog od najznačajnijih grčkih pisaca dvadesetog veka, Nikosa Kazancakisa. Iako se Isus u gotovo celom tekstu umesto po imenu pominje kao sin Marijin, Marijin lik ima naizgled previše sporednu ulogu u romanu i u određenoj meri drugačiju od onoga što na nivou kolektivne svesti verujemo o Mariji. Cilj rada je da ispitamo u kojoj meri je Kazancakis, kako po stilu pisanja, tako i po načinu života veoma specifičan, uklopljiv u književne teorije gore pomenutih teoretičara vezano za aspekt građenja likova.

**Darko Kovačević**

dax1978@gmail.com

Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Elektrotehnički fakultet/Muzička akademija

**ISTORIOGRAFSKA METAFIKCIJA U SAVREMENIM  
ROMANIMA O RATU U BOSNI I HERCEGOVINI:  
TEORIJA I PRAKSA**

Rat na prostoru Bosne i Hercegovine (1992-1995.) je, u godinama nakon okončanja sukoba, poslužio kao inspiracija ili polazna tačka za nastanak velikog broja književnih djela u formi romana,



što se nastavlja i u prve dvije decenije 21. vijeka. Takve romane je moguće objediniti u okvire žanra istoriografske metafikcije, koji je identifikovala, imenovala i teorijski obrazložila Linda Hačn u svojoj studiji *Poetika postmodernizma*. Nakon pokušaja njihove načelne klasifikacije na osnovu sadržajnih, narativnih i ideoloških elemenata, u radu će se, na primjerima romana *Osama* Vladimira Kecmanovića (2015) i *Kad sam bio hodža* Damira Ovčine (2016), razmatrati specifične karakteristike ovakvih romana koje ih svrstavaju u okvire žanra istoriografske metafikcije, kao i to da li se i u kolikoj mjeri te karakteristike podudaraju sa inicijalnim teorijskim postavkama žanra koje je ustanovila Linda Hačn.



**Милош Ковачевић**

mkovacevioc31@gmail.com

Универзитет у Београду, Филолошки факултет

Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет

## **ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ У ЛИНГВОСТИЛИСТИЧКОМ ПРИСТУПУ ДУШАНА ЈОВИЋА**

У вријеме процвата лингвостилистике у сербокроатистици, посебно у загребачкој славистичкој школи, у центар пажње било је питање анализе књижевног дјела као језичке творевине. Језик књижевног дјела постао је доминантно питање одређења не само статуса књижевнотеоријских разматрања него и стилистике, без обзира да ли је ријеч о лингвистичкој или књижевној стилистици. Издавањем књижевног текста као основног предмета и лингвистичке и књижевне анализе довело је до приближавања и покушаја уједињења дотада строго раздвојене лингвистичке и генетичке (књижевне) стилистике. Мало је сербокроатистичких аутора, посебно лингвиста који су покушали и теоријски осмислити теорију књижевне лингвостилистике. Међу тим ауторима по издвојеним, неријетко самосвојним, теоријским критеријумима и по њиховој примјени у анализи кон-



кретних текстова српских писаца најзначајније мјесто свакако припада Душану Јовићу.

Циљ рада је да се освијетле теоријски погледи Душана Јовића на лингвистилистику, прије свега у односу на њему сучремена доминантна свјетска лингвистилистичка “струјања”, и да се прикаже колико су “дјелотворни” критеријуми лингвистилистике Душана Јовића у његовој анализи конкретних књижевноумјетничких дела.



**Predrag Kovačević**

pedjakovacevic90@gmail.com

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, English Department

## CASE PATTERNS WITH SERBIAN EXPERIENCER VERBS

This talk addresses the patterns of case distribution with experiencer verbs in Serbian. In particular, I intend to account for the reason why (1) shows dative on the experiencer and nominative on the stimulus while (2) shows an accusative experiencer and a nominative stimulus.

- (1) Jovanu prija čaj.  
John.DAT appeal tea.NOM  
“The tea appeals to John”
- (2) Jovana boli glava.  
John.ACC aches head.NOM  
“John’ has a headache”

According to Landau (2009), the accusative case that appears on the experiencer is assigned by an eventive  $v^0$ . Such verbs have eventive semantics and are bimorphemic in languages that mark aspect morphologically. Both of these verbs are, however, stative and monomorphemic.

There are important semantic differences between (1) and (2). (2) triggers an existential entailment of the stimulus argument while



(1) does not. Also, if the stimulus is expressed with a clause, (1) allows both a *što*-clause and a *da*-clause, while (2) only allows a *što*-clause the relevant difference being that *što*-clauses have to be true for the whole sentence to be true.

The account I will propose, will bear on the theory of linguistic representation of causation favouring Neeleman and De Koot's (2012) approach involving a *crucial contributing factor* over standard approaches assuming a causal sub-event (Pylkkänen 2008 a.o.).



**Anica Krsmanović**

anica.krsmanovic@filum.kg.ac.rs

Univerzitet u Kragujevcu, Filološko-umetnički fakultet,  
Katedra za engleski jezik i književnost

### **MOTIVACIJA I JEZIČKA ANKSIOZNOST IZ PERSPEKTIVE TEORIJE MOTIVACIJSKOG J2 SELF SISTEMA**

U istraživanju motivacije za učenje stranih jezika mogu se uočiti četiri perioda: društveno-psihološki, kognitivno-situacioni, period procesnog modela i društveno-dinamički period. Namera nam je da u ovom radu ispitamo motivaciju za učenje engleskog jezika studenata filoloških studija u Srbiji iz perspektive društveno-dinamičkih teorija, koje omogućuju ispitivanje motivacije u okviru dinamične interakcije učenika i konteksta učenja. Naime, empirijsko istraživanje sprovedeno za potrebe ovog rada zasnovano je na modelu motivacijskog J2 self sistema, prema kojem osnovne izvore motivacije za učenje stranih jezika predstavljaju: idealni J2 self, očekivani J2 self i iskustvo u učenju stranih jezika. U skladu sa tim, osnovni cilj ovog rada je da se ispita da li i u kojoj meri ove dimenzije predstavljaju izvore motivacije za učenje engleskog jezika kod pomenute grupe ispitanika, te na taj način da se proveri primenljivost ovog modela u našem društvenom i obrazovnom kontekstu.



Drugi cilj rada je da se ispita povezanost ovih dimenzija i jezičke anksioznosti i da se na taj način omogući uvid u odnos komponenti motivacijskog J2 self sistema i nekih drugih afektivnih faktora. Budući da motivacija učenika i jezička anksioznost predstavljaju važne dimenzije procesa učenja stranih jezika, očekujemo da će iz rada proisteći značajne pedagoške implikacije za nastavnu praksu.



**Sonja Lero Maksimović**

sonja.lero@ff.unibl.org

Univerzitet u Banjoj Luci, Filološki fakultet,  
Srpski jezik i književnost

## О ПОЛОЖАЈУ ПАРТИКУЛА У СВЈЕТЛУ РАЗЛИЧИТИХ ТЕОРИЈСКО-МЕТОДОЛОШКИХ ПРИСТУПА

У овом раду бавили смо се питањем положаја партикула у српском језику у зависности од различитих теоријско-методолошких приступа који могу послужити као полазишна тачка за њихово тумачење. Наиме, настојали смо установити релацију која може да се уочи између статуса који се придаје партикулама, начина њиховог дефинисања и класификовања, те избора области у оквиру које се обрађују и теоријско-методолошких тумачења и приступа који представљају подлогу за изградњу таквих промишљања. У обзир смо узели однос структуралистички, функционално и прагматички оријентисаних лингвистичких приступа, односно разлику између формалних и функционалних погледа на језик, обрађајући посебну пажњу на теорију функционално-семантичких поља (конкретно ФСП вербалне интензификације) и анализу дискурса, те њихов утицај на обликовање положаја партикула у научној и граматичкој литератури.





**Vesna Lopičić**

lovevuk@gmail.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za anglistiku

### **MULTIVERSE THEORIES AND TIME TRAVEL IN SHERMAN ALEXI'S *FLIGHT***

Starting with Milan Ćirković's inference, drawn from the theory of Modal Realism by David Lewis, that every work of fiction is a possible world, ergo existent in Lewes' multiverse, the paper aims to explore Sherman Alexi's 2007 novel *Flight*. It is a story of an abused orphan of mixed origin (Indigenous, Irish, American) who at the age of 15 becomes a mass murderer. This sombre plot is given a science fiction turn in the sense that at the moment of dying the boy experiences five episodes of what could be best explained as time-travelling only to return to his own body as a morally changed person. Physicist Richard Bower (2017) claims that „One of the key challenges for modern physics is to determine whether it is possible to influence the past.” Our goal is to contextualise the novel within the emerging Multiverse theories and related time-travelling to speculate whether time-travelling can influence the present, not only the past. References to the cosmological theories of Hugh Everett III, Michio Kaku and other well-known astrophysicists will be used to outline the inflationary model of the universe and within it the possibility of multiverse and time travel with the goal to represent the fictional world of *Flight* as emblematic of mankind's moral condition.





**Martina Lučić**

mmlucius@gmail.com

Sveučilište u Zadru

**Maja M. Stefanović**

maja.stefanovic@filfak.ni.ac.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Centar za strane jezike

**TEORIJSKI PRIKAZ BALKANA U KNJIŽEVNIM  
TEKSTOVIMA. PUT PO DALMACIJI ALBERTA FORTISA  
I EINE REISE DURCH BOSNIEN, DIE SAVELÄNDER UND  
UNGARN FRANCA MAURERA**

Prema bugarskoj povjesničarki Mariji Todorovoj, Balkan je pojam koji ima niz manifestacija, a koje možemo svrstati u četiri osnovne kategorije: planina, metafora, pejorativna odrednica te naziv za područje u koje spadaju zemlje tzv. Jugoistočne Europe. Todorova smatra da je poimanje Balkana kao metafore, odnosno pejorativne odrednice direktna posljedica događaja povezanih s raspadom Osmanskog Carstva te nastankom niza malenih, ekonomski slabih i nazadnih država koje su težile modernizaciji. No, upravo su teškoće modernizacije te popratni nacionalizmi stvorili situaciju u kojoj je Balkan u očima Zapada postao simbolom nečeg agresivnog, poluorijentalnog, nazadnog i barbarskog.

Glavnom osobinom Balkana smatra se pak njegov tzv. *tranzicijski status*. Budući da se nalazi na granici između Istoka i Zapada, Balkan se nerijetko smatralo raskršćem ili mostom. Jugoistočna Europa je svojevrsno raskršće kontinenta s obzirom na to da djeluje kao sjedište različitih kultura, naroda i vjera (npr. Slaveni, Turci, Grci, Latini; islam, katoličanstvo, pravoslavna vjera).

Stoga je glavni cilj ovog izlaganja prikazati svakodnevni život, običaje, karakterne crte, suživot i druge elemente tih istih naroda, kultura i vjera iz perspektive jednog talijanskog prirodoslovca i putopisca iz XVIII. te jednog pruskog publicista iz XIX. stoljeća. Koristeći se teorijom o književnoj imagologiji koja se bavi proučavanjem predodžbi o vlastitom narodu i zemlji (tzv. *autopredodžbe*) te o stranim narodima i zemljama (tzv. *heteropredodžbe*) u književnosti, pokušat ćemo prikazati kako su Fortis i Maurer doživjeli i opisali narode koji su u to vrijeme živjeli na području današnje Hr-



vatske i Srbije, koje su sličnosti i razlike između njihovih opisa te da li se u njima javljaju kulturni stereotipi što će nam naposljetku pomoći shvatiti kakva je bila opća slika Balkana u očima stranaca, u ovom slučaju Talijana i Nijemaca, u XVIII. i u XIX. stoljeću.



**Maja Luković**

mmilutinovic@kg.ac.rs

Univerzitet u Kragujevcu, Ekonomski fakultet

### **PSIHOANALITIČKA TEORIJA KAO META-TEORIJA (NE) MOGUĆNOSTI USPOSTAVLJANJA ISTINE SOPSTVA U NABOKOVLJEVOM ROMANU *PROZIRNE STVARI***

U kontekstu Lakanove (dez)ontologiju psihoanalitičke teorije kao teorije o diskursu (ne)mogućnosti uspostavljanja istine sopstva u radu će meta-teorijski biti sagledan pokušaj pripovedača i protagoniste Nabokovljevog romana *Prozirne stvari* da u potrazi za sopstvenim identitetima probiju opnu ontološkog diskursa realnosti, diskursa „prozirnih stvari“, diskursa Simboličkog kako bi dopreli do prošlosti kao fiktivnog transcendentala Istine identiteta. Iz perspektive lakanovskog teorijskog poimanja Simboličke matrice, svako nastojanje ka reintegriranju sopstvene istorije i istorije života drugog od sebe nužno nailazi na odsustvo transcendentálnih izvora događaja. Simbolički poredak teorije kao diskursa manjka u smislu teorijskog meta-istraživanja ali i meta-priča pripovedača i junaka Nabokovljevog romana o sopstvenim prošlostima, kako bi trivijalnim sopstvima pribavili makar privid Istine, samo je još jedna u nizu maski nagona smrti, forme, označitelja koji zaklanja prvobitni smisao otkrivajući jedino isprazno teoretisanje o prozirnosti „prozirnih stvari“.



**Sergej Macura**

sergej.macura@fil.bg.ac.rs

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, katedra za anglistiku

**SAZNAVANJE ZIDANOG I TEKSTUALNOG ZDANJA  
SPOLJA: ABDUKCIJA U *IMENU RUŽE***

U teoriji semiotike Čarlsa Sandersa Persa, pored opšteg i pragmatičkog aspekta, sadrži se i trijadični, pri čemu se u relaciju dovođe tri člana: znak (reprezentant), predmet i interpretant. Interpretant kao nainventivniji dio modela podrazumijeva shvatanje koje imamo o odnosu znaka i predmeta, i nužan je za uspostavljanje procesa semioze, tj. interakcije sve tri semiotičke komponente: semantike, sintakse i pragmatike. Sam interpretant takođe funkcioniše na tri nivoa, kao rema, dicent i argument, od kojih je posljednji zadužen za dovođenje u vezu opštih kategorija postojanja sa praktičnim iskustvom, i to kroz metode indukcije, dedukcije i abdukcije. Za razliku od nametanja pravila pojavama (dedukcije) i posljedice pojava (indukcije), treći metod pokušava da u neposrednom kontekstu formuliše hipotezu koja objašnjava pojavu, što se u radu primjenjuje na čitanje istrage oca Vilijama u *Imenu ruže* u slučajevima misterija unutar sižea sa jedne i čitačevo razvrtnje sižea na metanarativnom nivou sa druge strane. Uz Persove teorijske postavke i Ekova logička autotumačenja, analiziraju se primjeri koji pokazuju sve ili neke od četiri stadijuma ovog procesa: prekodiranu abdukciju (gomilanje sirovih podataka), potkodiranu abdukciju (izbor jednog od više pravila povezivanja), kreativnu abdukciju (dodavanje enciklopedijskog znanja) i metaabdukciju (provjeru modela mogućeg svijeta naspram stvarnog).



**Kalina Maleska**

kalina.maleska@flf.ukim.edu.mk

Ss. Cyril and Methodius University – Skopje, Faculty of Philology,  
Department of English Language and Literature**COMBINING THEORIES IN ANALYZING JACK  
LONDON'S STORIES**

This essay will attempt to show that employing a combination of several literary theoretical approaches, even if they seem incompatible, to interpreting literary works may shed light to interesting and new aspects in them. Two stories by Jack London, “The Minions of Midas” and “The Chinago”, will serve as examples to prove this argument. Namely, so far London’s stories have often been interpreted as exemplifying nineteenth century literary naturalism. However, the employment dystopian approaches, reader-response theory and post-colonial theory will reveal that London’s stories are much more ambiguous and complex than some critics have considered them so far. In regard to “The Minions of Midas”, Stanley Fish’s model of reader-response theory is the starting point; the essay, however, will show that the survey I carried out among respondents who read the story can provide more profound insight into how readers experience the story. The dystopian elements of the story will be discussed in light of Gregory Claeys and Fatima Viera’s concepts of dystopian narratives. The close reading technique applied on “The Chinago”, on the other hand, will provide valuable insight into the postcolonial aspects that are present in this story several decades before the postulates of postcolonial studies were developed.



**Emilija Mančić**

mila.mancic@gmx.de

Univerzitet u Novom Pazaru, Filološki fakultet,  
Nemački jezik i književnost**PROSTOR U SAVREMENOJ TEORIJI KNJIŽEVNOSTI:  
HETEROTOPIJA U ČAROBNOM BREGU TOMASA MANA**

Koncepti prostora i mesta nisu više ograničeni na izučavanje u okviru disciplina poput geografije. Nakon uvođenja diskursa „spatial turn“ prostoru je počela da se poklanja veća pažnja i u drugim disciplinama, a posebno u teoriji književnosti. Time se i obistinilo predviđanje Mišel Fukoa da će savremeni period biti epoha prostora (vidi Hallet-Neumann 2009). U teoriji književnosti Novi istorizam i teorija kulture dali su glavni doprinos dekonstrukciji i rekonstrukciji tradicionalnih konceptata prostora. Dosadašnja istraživanja dela “Čarobni breg” (1924) Tomasa Mana uglavnom su se odnosila na analizu koncepta vremena u romanu, bez da su ozbiljnije posvetila pažnju analizi koncepta prostora.

Izlaganje bi polazeći od navedenih činjenica na primeru romana “Čarobni breg” imalo za cilj da ispita kako tekstualni medij reprezentuje prostor sa posebnim osvrtom na Fukoov termin heterotopije. Pojam se odnosi na prostore koji narušavaju kontinuitet i normalnost običnih, svakodnevnih prostora. To su vrlo raznolika mesta u kojima se reflektuje društvo, koje takođe reprezentuje epohu, a smeštena na rub društva, u liminalnoj poziciji, ona otkrivaju granice simboličnog (West-Pavlov:2009:138). Mesto radnje Manovog romana sanatorijum “Berghof”, na vrhu jednog brda, iznad Davosa, malog mesta u Švajcarskoj je drugi prostor, medicinski prostor koji se preklapa sa društvenim, u deceniji koja prethodi Prvom svetskom ratu. Povezanost društva, prostora i bolesti očigledna je u specijalizaciji bolesti koja je u društvu medicinski izolovana (u Manovom delu reč je o tuberkulozi), podeljena po oblastima i mestima izlečenja. Na taj način Man kreira alternativne stvarnosti, koje prožimaju stvarne geografske i imaginarne lokacije u različitim vremenskim periodima od sedam godina, čime anulira principe konvencionalnog, linearnog toka vremena i dimenzionalnosti prostora.





**Ana Mandić Ivković**

anamandic73@gmail.com

Beogradska poslovna škola

## TEORIJSKI PRISTUPI FILMSKOJ ADAPTACIJI KNJIŽEVNIH DELA

Rad se oslanja na noviju teoriju adaptacije koja filmsku adaptaciju doživljava prvenstveno kao autonomno filmsko delo jednako statusa kao original. Godinama su kritičari na adaptacije gledali kao na sekundarni proizvod koji je inferioran po svojoj vrednosti u odnosu na original. Novija teorija se ne zasniva isključivo na „teoriji vernosti“ originalu kao osnovnom kriterijumu ocene adaptacije, budući da proces adaptacije podrazumeva transpoziciju iz jednog znakovnog sistema u drugi. Analizirajući stavove Tomasa Liča, Roberta Stema, Linde Hačen, Linde Kahir, kao i mnogih drugih teoretičara, adaptaciju sagledavamo kao formalni entitet i kao transpoziciju određenog književnog dela, pri tom imajući u vidu promenu medija, eventualnu promenu žanra, promenu okvira ili konteksta, promenu tačke gledišta u okviru nove interpretacije. Analiziramo teorijski pristup adaptaciji kao slobodnom prevodu postojećeg teksta na nove jezike, i kritički zaključujemo da adaptacija predstavlja stvaralački proces, koji sam po sebi podrazumeva novu interpretaciju i čin stvaranja novog umetničkog dela. U tom stvaralačkom procesu osnovna premisa je da se sačuva priča preuzeta iz originalnog književnog dela ali da se njoj istovremeno udahne novo viđenje koje će uspešno komunicirati sa publikom. Adaptacija je forma intertekstualnosti. Ona je višeslojna i u sebi nosi kako repeticiju originalnog izvornog teksta tako i varijacije novog umetničkog stvaralaštva.



**Nina Manojlović**

manojlovic.nina@gmail.com, nina.manojlovic@filum.kg.ac.rs  
Univerzitet u Kragujevcu, Filološko-umetnički fakultet

**VERTIKALNA ORGANIZACIJA VREMENA – PRIMER  
SRPSKOG JEZIKA**

Orijentacione metafore predstavljaju jedan od osnovnih načina konceptualizacije apstraktnih domena čovekovog iskustva, te nije neobično što se VREME kao ciljni domen često organizuje u smislu vertikalne i horizontalne ose. Međutim, kada je vertikalna organizacija u pitanju, mišljenja u vezi sa samim postojanjem konceptualizacije vremena u smislu vertikalne ose jesu podeljenja (Lakoff & Johnson 1980, Rasulić 2002, Evans 2003). Evans tvrdi da vertikalna organizacija vremena ne postoji, te ovaj rad predstavlja prilog validnosti kognitivno-lingvističkih istraživanja u okviru Teorije konceptualne metafore, jer zastupa tezu, ne samo da vertikalna organizacija vremena postoji, već da je vertikalna organizacija, zajedno sa horizontalnom, osnov za dalje ulančavanje većine izvornih domena koji učestvuju u metaforičkoj konkretizaciji izvornog domena VREME.

**Tijana Matović**

tijana.matovic@filum.kg.ac.rs  
University of Kragujevac, Faculty of Philology and Arts,  
Department of English Language and Literature

**TRAUMA THEORY AS AN INTERPRETATIVE  
FRAMEWORK OF KAZUO ISHIGURO'S NOVELS**

Kazuo Ishiguro's specific narrative sensibility provides grounds for an interpretative framework which incorporates postulates of the relatively recent development in literary criticism, namely trauma theory. His elusive, reticent, prominently subject-oriented prose

contributes to the subtle characterisation of his protagonists, who in their retrospective clashes with the traumatic aspects of their pasts challenge the notions of liberal humanistic principles of identity formation and put forward a somewhat disconcerting, but pressing idea of what it truly means to be human.

Trauma theory encapsulates postulates from diverse theoretical sources, such as poststructuralism, deconstruction, psychoanalysis, memory studies etc. It is inherently heterogeneous precisely on account of its complex nature since via the traumatic slippage from reality as symbolically constituted it points to a vast number of issues troubling for contemporary thinking on ethics and identity. Stemming from this Lacanian basis, trauma theory draws from the works of Cathy Caruth, Shoshana Felman, Dori Laub, and theorists who followed their initial attempts to frame this complex socio-psychological-literary phenomenon, such as Ruth Leys, Roger Luckhurst, and Michael S. Roth. Their work permeates diverse disciplines in order to arrive at their intersection for the purpose of unravelling some of the issues pertaining to contemporary thought on identity construction and preservation.



**Katarina G. Mijaljević**

katarina2402@gmail.com

Univerzitet u Kragujevcu, Filološko-umetnički fakultet,  
Katedra za hispanistiku

### **POVEZANOST IZMEĐU FILOZOFIJE, DEKONSTRUKCIJE I KNJIŽEVNOSTI**

Ovaj rad se bavi postojećim izučavanjem i nastankom teorije o dekonstrukciji koja stvara filozofske kritike književnih dela. Sloboda u tumačenju koju su uveli fenomenološki kritičari, povezivanje književne teorije sa filozofijom u dekonstrukciji, otišla je predaleko, a navedeni pojam je postao neprikosnoveni faktor za određivanje valjanosti bilo kog teksta. Dekonstrukcija teži preispitivanju teorije





koja je postala sistem i koncept. Zahvaljujući francuskom filozofu, Žaku Deridi, koji je tvorac teorije o dekonstrukciji, smatra se da je ona jedna od najuticajnijih postmodernističkih kritičkih teorija. Stoga je svrha ovog rada da prikazemo različite načine na koje se može sagledati književnost kao svet teksta i svet koji nas okružuje, njihova međusobna interakcija, kao i težnju teorije, kritike i same književnosti da ostave trag na praksu i na ljudsko delovanje.



**Tanja Milićev**

[tanjamilicev@yahoo.com](mailto:tanjamilicev@yahoo.com)

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za anglistiku

**Maša Bešlin**

[mbeslin.ns@gmail.com](mailto:mbeslin.ns@gmail.com)

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za anglistiku

### INSTRUMENTAL: A CURIOUS GAP IN THE CLITIC SYSTEM

This paper addresses the question of why there are no instrumental clitics in Serbian/Croatian (SC), and explores the consequences for Case Theory within the theoretical models of Minimalism and Nanosyntax. The absence of instrumental clitics is rather puzzling, considering that SC allows instrumental arguments (complements of verbs such as *upravljati* ‘govern, rule’ or *komandovati* ‘command’). In principle, there are two ways to account for the incompatibility of clitics with instrumental case, both of which capture the fact that clitics undergo obligatory movement. One is in terms of the Peeling theory of case, according to which instrumental, being structurally the most complex case, is incompatible with movement, as movement leads to the peeling of a case layer. The other one, which we will argue for, is that instrumental is always licensed by a preposition, either overt (*sa* ‘with’) or null. As PPs in SC never allow movement of their complements (in line



with the Anti-Locality Hypothesis), no clitic is possible in this position. This approach has consequences for the theory of inherent case, as well as the mechanisms of case assignment/checking by prepositions (overt vs. last resort vs. null).



**Marija Milojković**

marija.milojkovic88@yahoo.com

University of Niš, Faculty of Philosophy, Graduate Academic Studies of Philology

### **COMMUNICATIVE COMPETENCE THEORY – FINDINGS OF THE ENGLISH AS A LINGUA FRANCA FIELD AND TEACHERS' ATTITUDES**

Having in mind that English is the most dominant language for international communication and the fact that non-native English speakers significantly outnumber native speakers (Crystal 2008), it is reasonable to expect that English language learners will most likely need to use English as a lingua franca. In order to address the needs of English learners, this paper suggests reconsidering the desirable learning outcomes based on native speakerism and tapping into the findings of the English as a Lingua Franca (ELF) field.

At a theoretical level, this paper provides an overview of current research on ELF speakers' communicative practices against the framework of Communicative Competence Theory (Hymes 1972), using the CEF model (2001) of communicative competence. Additionally, so as to obtain a more practical perspective, the present paper examines the attitudes of Serbian English language teachers regarding the expected learning outcomes of secondary school syllabi and the actual use of English in ELF settings. The data is obtained via a questionnaire containing excerpts from the Vienna-Oxford International Corpus of English (VOICE) and a set of questions focusing on language competence, sociolinguistic competence and pragmatic competence.



**Ivan Milošević**

zlatousti1980@yahoo.co.uk

College of Hotel Management, Belgrade

**Tijana Vesić Pavlović**

tvesic@mas.bg.ac.rs

University of Belgrade, Faculty of Mechanical Engineering

### **THE ROLE OF CONCEPTUAL METONYMY IN THE SEMANTIC MOTIVATION OF ENGLISH PHRASAL VERBS**

In cognitive linguistic literature, metonymy has been posited as one of the vital mechanisms in studying the extension of meaning. Kövecses and Radden (1998) put forth the idea of viewing the relationships within idealized cognitive models as instances of metonymy, i.e. part-and-part configurations, providing a classification of a number of ICMs with this respect (e.g. action, causation, perception, production, control, possession etc.). This paper is aimed at exploring the role of the conceptual metonymies belonging to different types of ICMs in the semantic motivation of English phrasal verbs. The corpus for the research included 1104 phrasal verbs featuring the particles *in*, *out*, *on* and *off* recorded in *Oxford Phrasal Verbs, Dictionary for Learners of English, 2<sup>nd</sup> edition*. It is shown that the instances featuring the *action ICM* are the most prominent in the analysed examples, more specifically, the metonymies MANNER OF ACTION FOR THE ACTION, MEANS FOR ACTION, INSTRUMENT FOR ACTION, RESULT FOR ACTION and OBJECT INVOLVED IN AN ACTION FOR THE ACTION. In several cases, phrasal verb meaning was motivated by the *causation ICM* (SOUND CAUSED FOR THE EVENT/ACTION THAT CAUSED IT, STATE THAT CAUSED THE ACTION FOR THE ACTION). The established conceptual metonymies stem from the conceptual-semantic framework of the verb, motivating the semantic interaction between the verb and the



particle, and thus contribute to the specific meaning of the overall phrasal verb. It may hence be concluded that the classification of ICMs proposed by Kövecses and Radden may prove very valuable when exploring the semantics of English phrasal verbs.



**Лидија Мирков**

lidijami@yahoo.com

Факултет политичких наука, Универзитет у Београду

### **САВРЕМЕНИ ОДНОС НАРАТОЛОГИЈЕ И ТЕОРИЈЕ НОВИНАРСКИХ ЖАНРОВА**

У овом раду биће речи о односу две теорије које су дуго постојале независно једна од друге, али које се могу односити на исти предмет: медијске садржаје. Наратолошка истраживања дуго су сматрана специфичним пољем за изучавање књижевних текстова, али данас је њен опсег истраживања проширен: сви садржаји у којима се одвија приповедање могу бити предмет истраживања наратологије. У теорији новинарских жанрова, у истом периоду, одвијали су се процеси развијања науке о медијским жанровима као посебним структурним решењима у вези са фактографским и репортажним садржајима о којима се извештава посредством медија. Новинарски жанрови су настали као прилагођени књижевни жанрови, из којих се искључују тзв. „меки“ поступци попут приповедања. Међутим, савремене тенденције у медијима показују да приповедања све више има у новинарским жанровима, чак и у информативи, а то би требало да пронађе своје објашњење и у наратологији, и у теорији новинарских жанрова. Могућности које би се добиле преклапањем ове две важне теорије дале би јаснију слику о положају медија у јавном дискурсу и појмови који су нови у медијској стварности (попут приповедања, фичера и других) пронашли би теоријско утемељење које за сада изостаје.



**Biljana Mišić Ilić**

bmisicilic@gmail.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za anglistiku

### **FENOMEN JEZIČKOG POZAJMLJIVANJA IZ PRAGMATIČKE PERSPEKTIVE**

Fenomen jezičkog pozajmljivanja, odnosno preuzimanja reči, fraza i struktura iz jednog jezika (davalac, JD) u drugi (primalac, JP), na našim prostorima proučavan je u okviru klasične teorije jezika u kontaktu (Filipović 1986, 1990), kroz primarno strukturalistički pristup, orijentisan na samu pozajmljenicu, njenu formu i značenje u sistemu jezika primaoca, dok savremenija proučavanja anglicizama u srpskom razmatraju i diskursne i socijalne parametre (Prčić 2005/2011). Cilj ovog rada je da predstavi novije teorijske pristupe, koji se mogu nazvati pragmatičkim (Andersen, Furiassi, Mišić Ilić 2017), i koji u teorijskom smislu predstavljaju mesto susreta moderne kontaktne lingvistike (Matras 2009) i pragmatike, jer su orijentisani na upotrebu pozajmljenica i kulturne, društvene i kognitivne faktore koji na nju utiču. Neke od osnovnih tema koje se istražuju u ovom teorijskom ključu jesu motivacioni faktori koji dovode do jezičkog pozajmljivanja i upotrebe pozajmljenica, funkcije pozajmljenica u jezičkoj komunikaciji, pozajmljenice na diskursno-pragmatičkom jezičkom nivou (pragmatičke pozajmljenice, pragmatički anglicizmi), promene u diskursno-pragmatičkim svojstvima pragmatičkih pozajmljenica u JP, kao i diskursno uslovljene promene značenja leksičkih pozajmljenica u JP. U radu je ova teorijska orijentacija i njene dominantne teme ilustrovana primerima nekih dosadašnjih i mogućih istraživanja jezičkog pozajmljivanja na materijalu anglicizama u srpskom jeziku, kao najupadljivijeg i najrasprostranjenijeg oblika jezičkog pozajmljivanja u savremenom srpskom jeziku.



**Ivana Mitić**

ivana.mitic@filfak.ni.ac.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za srpski jezik

**Boban Arsenijević**

b.arsenijevic@gmail.com

Karl-Franzens-Universität Graz

**GRAMATIČKI ROD I BROJ I KOMBINOVANO  
SLAGANJE U SRPSKOM JEZIKU: TEORIJSKA  
RAZMATRANJA I EMPIRIJSKI PODACI**

Picallo (1991), Fuchs i dr. (2015), Arsenijević i Mitić (2016) razmatraju teorijska pitanja arhitekture kategorije roda i broja i njihovo učešće u procesu slaganja: da li su obeležja gramatičkog roda i broja grupisana ili razdvojena, te da li zajedno ili odvojeno učestvuju u kongruenciji. Činjenica da u mnogim jezicima jedna morfema iskazuje oba obeležja i da kada su oba obeležja prisutna, oba učestvuju u slaganju, navela je brojne lingviste da ova dva obeležja modeluju kao nedeljivu celinu. U radu eksperimentalno istražujemo slaganje glagola sa koordiniranim sinkretičnim konjunktima srednjeg roda množine i ženskog roda jednine, i obrnuto, u preverbalnim kontekstima. Produkcijski eksperiment daje značajan broj rezultata gde govornici slažu glagol sa jednim od koordiniranih konjunktata u rodu, a sa celom koordiniranom sintagmom u broju (1 i 2). Ovog obrazac slaganja potvrđuje hipotezu po kojoj su obeležja roda i broja razdvojena i odvojeno se slažu, u skladu sa teorijskim stavom Picallo (1991) i eksperimentalnim istraživanjem Fuchs i dr. (2015).

1) Čela<sub>NPI</sub> i viola<sub>FSg</sub> su utišane<sub>FPI</sub> svake noći.

2) Škola<sub>FSg</sub> i sela<sub>NPI</sub> su obeležene<sub>FPI</sub> na mapi.





**Petra Mitić**

petra.mitic@filozofski.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Centar za strane jezike

**TOWARDS POSTPATRIARCHAL FUTURES:  
TRANSCENDING BINARIES IN FEMINIST THEORY**

The mainstream of feminist history has been marked by tendency to focus on gender oppression as if it stood in no relation to other forms of injustice, which has proved counterproductive for both theory and practice. In terms of theory, the dominant binary model has prevented feminists from articulating a more inclusive framework to contain and examine the crucial points of intersection between gender inequalities and other, historically situated forms of oppression. The task of clarifying this confusion (currently seen in terms of the constructionist vs. essentialist clash within feminist theory) is nothing less than utmost urgency. Transcending the misleading polarities in this case makes for a comprehensive model in which gender oppression and the entire social and political domain of unjust power structures could be demystified as coexisting, interdependent, and reinforcing each other in most pernicious ways. The model that goes beyond the misguided either/or, as well as the stance of radical humanism advocated in this paper, point towards the possibility of imagining a postpatriarchal future which will make no use of polarized thinking and will thus prevent any latent, and lethal, hierarchies in its own approach, including the limited, gender-focused, and discriminatory perception of political and social realities.





**Jelena S. Mladenović**

jelena.mladenovic@filfak.ni.ac.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet,

Departman za srpsku i komparativnu književnost

## TEORIJA KNJIŽEVNE KRITIKE U SRPSKOJ NAUCI O KNJIŽEVNOSTI

Problematični status književne kritike u okviru nauke o književnosti prisutan je od momenta formiranja svesti o postojanju ovog posebnog naučnog područja koje se bavi tumačenjem i vrednovanjem književnih dela u sinhronoj ravni. Cilj ovog rada je da sistematizuje teorijske stavove o prirodi književne kritike koje pronalazimo u srpskoj nauci o književnosti. Razmišljanja o književnoj kritici kao i o teorijskom diskursu u književnokritičkim esejima razmatraćemo preko metakritičkih stavova prisutnih najpre u kanonskim tekstovima klasika srpske književne kritike – Ljubomira Nedića, Bogdana Popovića i Jovana Skerlića, a potom i kod niza istraživača koji su stvarali tokom 20. veka – Branka Lazarevića, Isidore Sekulić, Milana Bogdanovića, Zorana Mišića, Dragana M. Jeremića, Petra Džadžića, Zorana Gavrilovića, Predraga Palavestre i drugih. Samosvest kritike kao ispoljavanje potrebe za njenim stalnim prevrednovanjem kako bi opravdala svoju naučnost iterativno je pitanje i u srpskoj nauci o književnosti, koja je usklađivala svoje stavove sa evropskim i svetskim dometima nauke. Preispitivanje odnosa teorije i kritike odvešće nas pitanju kome je danas namenjena književna kritika i da li ju je imperativ za oslanjanjem na teoriju doveo do izvesne zatvorenosti za širu čitalačku publiku.





**Azra Mušović**

azramusovic@gmail.com

Državni univerzitet u Novom Pazaru, Departman za filološke nauke, Studijski program Engleski jezik i književnost

**U PSIHOANALITIČKOM KONTEKSTU – NAGON,  
STANOVIŠTE I NESVESNO U TUMAČENJU RANOG  
DELA D. H. LORENSA**

Od svog nastanka, psihoanaliza objašnjava ljudsku prirodu i predstavlja osnovu za analizu ljudske psihe. Međutim, psihoanaliza ima i svoj kritički potencijal. Zapravo, Frojdova praksa korišćenja književnih dela zarad ilustracije i interpretacije njegovih stanovišta postavlja temelje primeni psihoanalitičke teorije u književnosti. Psihoanalitičar je interpretator tuđe priče, isto kao što je to i neko ko u procesu pažljivog čitanja vraća čitanom tekstu njegov neosvešćen smisao. U ovom kontekstu, psihoanalitičko (tačnije postfrojdovsko) tumačenje književnosti teži ka otkrivanju i tumačenju nagonskog izvora stvaralaštva. Ovako shvaćena, psihoanaliza postaje teorija stvaralačkog procesa u kojem pojedinac, zahvaljujući umetnosti, nastoji da objasni najkompleksnija pitanja koja život nameće.

Rad nastoji da prikaže tumačenje ranog stvaralaštva istaknutog predstavnika engleskog modernizma D. H. Lorensa u kontekstu psihoanalitičke teorije. Dugo rastrzan između opsesivnih tema, najčešće autobiografskih, D. H. Lorens se u svojim romanima razračunava sa ljudskom psihom – tražeći mesta na kojima ona najlakše puca – i sa samim sobom. Umesto da, poput T. S. Eliota i Paunda, odbija svoje romantičarsko nasleđe, Lorens je nastojao da ga transformiše iznutra, te ga stoga možemo videti kao potisnutu svest modernizma. Ignorišući pritom tradicionalne obrasce psihološkog realizma i svesno eksperimentisanje u prozi svojih savremenika, Lorens je postigao jedan od najzanimljivijih dometa u književnom izrazu modernističke generacije.





**Dušan Nikolić**

dusannikolic92@yahoo.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za anglistiku

## **STONE AND BREAK-INDEX (TOBI) THEORETICAL FRAMEWORK APPLICATIONS WITH EFL SPEAKERS**

Tone and Break-index (ToBi) theoretical framework is a largely used theory for describing prosodic features of speech. It was introduced into the theory of speech by Ladd, Beckman, and Pierrehumbert (1986) whose aim was to provide a more comprehensive phonetic framework of prosody and meaning. Since it has been chiefly applied in an ESL context our goal was to investigate its contribution to the analysis of certain prosodic features in an EFL context. Therefore, we tested the framework's applicability by analyzing the acoustic properties of intonation features used in speech by EFL learners. In the study, we recorded Serbian EFL learners and highly-competent American speakers who were required to read a dialogue. The acoustic analysis was performed within the ToBi theoretical framework of analysis and description and the traditional Halliday's (1967) five-tone theory to determine whether there were any major differences, similarities and inconsistencies in the descriptions of the two. The results indicated that the ToBi theory could just as well be employed as a theoretical background in prosodic experiments with EFL learners, for it provided a holistic account of the target intonation features. The present study also put forward certain implications regarding the future direction of ToBi.



**Melina Nikolić**

nikolicmelina@ikomline.net; melina.nikolic@alfa.edu.rs  
Univerzitet Alfa, Fakultet za strane jezike

**Tamara Jevrić**

tamarajevric@yahoo.com  
Univerzitet u Prištini (Kosovska Mitrovica), Filozofski fakultet,  
Katedra za engleski jezik i književnost

**TEORIJSKA RAZMATRANJA O KOLOKACIJAMA SA  
IMENICAMA KOJE OZNAČAVAJU LJUDSKA BIĆA IZ  
PERSPEKTIVE KRITIČKE ANALIZE DISKURSA**

Teorijsko utemeljenje kritičke analize diskursa zasniva se na proučavanju jezika i njegove upotrebe u socio-kulturnom kontekstu u funkciji uspostavljanja, održavanja i narušavanja odnosa moći među učesnicima u diskursu. Polazeći od pretpostavke da diskurs konstituiše društvo, ali i da je on sam društveno uslovljen, kritička analiza diskursa posmatra diskurs isključivo u okviru društvenog i kulturnog konteksta i sagledava ga iz kritičke perspektive. Predmet ovog rada je analiza kolokacija u kontekstu konfrontacionog intervjua i teorijska razmatranja funkcija koje kolokacije sa imenicama koje označavaju ljudska bića mogu imati u takvom diskursu. Pošto ovaj tip intervjua odstupa od klasičnog intervjua po načinu vođenja razgovora, vrsti i načinu formulacije pitanja, kao i povremenom narušavanju odnosa moći u diskursu, predstavlja plodno tlo za istraživanja kritičke analize diskursa. Jedan od bitnih jezičkih elemenata prisutnih u takvom tipu diskursa su kolokacije sa imenicama koje označavaju ljudska bića. Istraživanje obuhvata kontaktne i okvirne kolokacije. Odabir reči sužen je na leksičke reči, dok su funkcionalne reči uzete u razmatranje jedino ako je procenjeno da mogu biti relevantne za analizu. Poseban akcenat dat je pridevima. Cilj istraživanja je da se utvrdi uloga i značaj ovakvih kolokacija u okviru teorije kritičke analize diskursa.





**Predrag Novakov**

predragnovakov@sbb.rs

Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za anglistiku

## ENGLISKI PROGRESIVNI VID – TEORIJSKI PRISTUPI I NJIHOVA ADEKVATNOST

Engleski progresivni vid obrađivan je često kao jedna od ba-  
zičnih glagolskih kategorija, uz različite teorijske pristupe i postav-  
ke, sa ciljem da se opišu i objasne njegovo opšte značenje i upotre-  
ba. Međutim, i sami teorijski pristupi treba da zadovolje određene  
kriterijume, odnosno da postignu deskriptivnu, kao i eksplanatornu  
adekvatnost. U prvom delu rada se zato sažeto prikazuje nekoliko  
relevantnih teorijskih pristupa za tematiku engleskog progresivnog  
vida, na primer stariji tradicionalni (Jespersen), tipološki (Comrie,  
Dahl) i noviji gramatički pristup (Huddleston & Pullum), te ko-  
mentariše njihova adekvatnost. U drugom delu rada se razmatraju  
komponente potrebne za adekvatnu analizu primera iz sakupljenog  
korpusa (primeri sa engleskim progresivnim vidom u sadašnjem i  
prošlom vremenu iz savremenog književnog proznog teksta) koje  
obuhvataju glagolsku semantiku, teličnost, animatnost subjekta,  
prisustvo objekta i drugo. Pri tome, posebna pažnja se usmerava na  
primere sa stativnim glagolima koji se u svom osnovnom značenju  
po pravilu ne sreću u engleskom progresivnom vidu. U zaključku  
rada rezimiraju se komponente potrebne za adekvatnu analizu pri-  
mera iz korpusa.





**Branka B. Ognjanović**

branka.b.ognjanovic@gmail.com

Univerzitet u Kragujevcu, Filološko-umetnički fakultet

## EKOKRITIKA I NEMAČKA KNJIŽEVNA TEORIJA

U radu se ispituje pozicija ekokritike u okviru savremene nemačke književne teorije. Ekokritika je termin koji je V. Rukert [W. Rueckert] osmislio i prvi put upotrebio u eseju *Književnost i ekologija* iz 1978. godine, a definiše se kao „proučavanje veze između književnosti i fizičke životne sredine“ (Glotfelt i From, 1996). U nemačkoj književnoj teoriji dobila je na značaju znatno kasnije u odnosu na svoje angloameričke korene, a Goodbody navodi dva razloga za to: prevladavajuće mišljenje da su naučnici, ali i vizuelni umetnici kompetentniji da se bave ekologijom od književnika i književnih kritičara, kao i to što se u periodu nakon Drugog svetskog rata izbegavala i najmanja asocijacija na nacionalističku ideologiju te i poštovanje prirode [domovine] (Goodbody, 2014). Cilj rada biće stoga da utvrdi u kojoj meri je u savremenoj nemačkoj književnoj teoriji zastupljen ekokritički pristup, šta je sve uslovalo njegovo prihvatanje ili odbijanje, kao i koje su osobenosti germanističke ekokritike. Kako bi se istražio odnos između ekokritike i nemačke književne teorije, u radu će se prevashodno primeniti komparativni metodološki pristup književnoteorijskim tekstovima u kojima je zastupljena ekokritička teorija.





**Merima Osmankadić**

merima\_o@yahoo.com

University of Sarajevo, Faculty of Philosophy,  
Department of English Language and Literature

**DISCOURSE SPACE THEORY AND PROXIMIZATION  
THEORY – HOW WELL SUITED ARE THEY TO THE  
ANALYSIS OF ANTI-OTHER DISCOURSE IN THE  
BALKANS**

Discourse/Deictic Space Theory (DTS) has been developed first and foremost by Paul Chilton. Chilton (2004) claims that in processing any discourse people ‘position’ other entities in their ‘world’ by ‘positioning’ these entities in relation to themselves along three axes in three dimensions, ‘spatial’, ‘temporal’, and ‘modal’. Chilton has applied DTS in a number of critical studies of political discourse. Proximization Theory (PT), proposed by Piotr Cap, extends DST at two levels – cognitive-pragmatic and lexicogrammatical, i.e. by expanding the concept of deixis, which is central to DST as well, to include bigger lexicogrammatical phrases and discourse expressions. In one of his most recent writings, Cap (2017) applies PT to the analysis of anti-immigrant discourse in Poland. The research question posed in this paper is the following: Can these two theories be applied to the analysis of today’s anti-Other discourse in the Balkans? Or is a new theory to be postulated that would take into account a highly specific socio-cultural context of the Balkan region?





**Tijana Parezanović**

tijanaparezanovic@gmail.com

Alfa BK univerzitet, Fakultet za strane jezike

## KNJIŽEVNOST U SLUŽBI TEORIJE: SLUČAJ KNJIŽEVNOSTI O TURISTIMA

Poznato je da primena kritičkih teorija iz domena različitih disciplina uveliko doprinosi sagledavanju i tumačenju književnosti. Ovim izlaganjem ćemo pokušati da ispitamo odnos književnosti i teorije iz drugog ugla, naime, kroz postavljanje opšteg pitanja: Kako studije književnosti mogu doprineti teorijama koje se razvijaju u okviru drugih naučnih oblasti? Dok postojeća istraživanja ukazuju na upotrebu književnih tekstova u svrhe razumevanja ekonomskih odnosa, razvoja medicine ili prirodno-tehničkih nauka, u fokusu ovog izlaganja je odnos književnosti i teorija iz oblasti studija turizma. Ovaj odnos ima dugu tradiciju i mnogobrojne oblike (putopisna književnost, književni turizam itd.), a posebni aspekt kojim se u ovom istraživanju bavimo jeste pitanje potencijalnog uticaja korpusa savremenih književnih tekstova koji se bave iskustvom turista/putnika (npr. *Hotel na jezeru*, *Čarobni april*, *Uteha stranaca*) na razvoj teorijskih postavki relevantnih za studije turizma. Uticaj književnosti na turističke teorije ilustrovan je u ovom izlaganju analizom novele *Rimsko proleće gospođe Stoun* Tenesija Vilijamsa kao mogućeg modela za razvoj koncepta *turiste-lutalice*, koji je prvi definisao Erik Koen. Rezultati čitanja novele u ovom ključu pokazuju i dalje implikacije za razvoj teorija turističke motivacije (Grejam Dan, Tazim Džamal), a dalja istraživanja na ovom polju potencijalno vode u pravcu sasvim suprotnom od teorijskog – ka mogućnosti primenjene književnosti.



**Vladan Pavlović**

vladanp2@gmail.com, vladan.pavlovic@filfak.ni.ac.rs

University of Niš, Faculty of Philosophy, Department of English

**THEORETICAL ASSUMPTIONS AND THEIR  
QUANTITATIVE EVALUATION – THE CASE OF  
COLLOSTRUCTIONAL ANALYSIS IN CONSTRUCTION  
GRAMMAR**

The paper first presents an overview of collostructional analysis, a family of quantitative corpus-linguistic methods for studying the relationship between words and grammatical constructions they occur in, typically used within the theoretical framework of Construction Grammar. It presents three major variants of collostructional analysis: simple collexeme analysis, distinctive collexeme analysis and covarying collexeme analysis. Then it presents a number of examples of how the interactions between lexical items and syntactic constructions have been dealt with within the three subtypes of collostructional analysis, with the focus on how the results obtained help evaluate various theoretical assumptions, which can lead to their confirmation, repudiation or a need for adjustment.

**Vladimir Perić**

vladimirperic99@gmail.com

Univerzitet u Kragujevcu, Filološko-umetnički fakultet

**DADAKSIOM: TEORIJA DADAISTIČKOG MANIFESTA**

Suodnosu dade i teorije pristupamo iz nekoliko različitih uglova: preko manifesta, programskog teksta bremenitog teorijom, putem dadasofije, dadaističke antifilozofije, kao i pomoću direktne sprege dade i formalizma, koji joj je bio suvremen. Dadaistički manifest podleže fenomenu programske proliferacije i paradoksalno,



samopobijanju iskaza i stavova. Dadasofija je antisistemska pojava koja se oslanja na estetiku praznine taoizma Čuang Cea, na kinizam Diogena iz Sinope, a bliska je i ideji o večnom vraćanju istog Friedricha Ničea. Refleксе dadaističke teorije vidimo u hajdegerovskim ontološkim razmatranjima destrukcije, epistemološkom anarhizmu Paula Fajerabenda kao i u deridijanskoj koncepciji „slobodne igre“. Anticipaciju dadaističke teorije pronalazimo u patafizici Alfreda Žarija, njenu primenu u mercu Kurta Švitera, a njene refleксе u pokretima poput niškog fizizma. Konačno, u radu se ispituje dvokorak dade i ruskog formalizma na planu radikalne primene teorije postupka i očuđenja, koji je u direktnoj vezi sa njom.



**Danijela Petković**

danijela.petkovic@filfak.ni.ac.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za anglistiku

### **MIMEZIS I FANTASTIKA: PROBLEMI ODREĐENJA FANTASTIKE NASUPROT MIMEZISU**

Ovaj, najvećim delom pregledni, rad mobilise interpretacije Platonovog i Aristotelovog mimezisa koje nude teoretičari poput Metjua Potolskog (Matthew Potolsky), Elin Dajmond (Elin Diamond), Florans Dipon (Florance Dupont), i Ana-Marija Manzanas (Ana Maria Manzanas), zarad vođenja (jednostrane) polemike sa uticajnim teoretičarkama fantastike, Ketrin Hjum (Kathryn Hume) i Rozmari Džekson (Rosemary Jackson). Početna tačka rada jeste upadljivo izbegavanje ovih teoretičarki da se u svojim teorijama fantastike bave Platonovim i Aristotelovim mimezismom, iako fantastiku određuju, bilo kao žanr ili, znatno šire, kao modus, nasuprot *mimetičkom impulsu*, ili *mimetičkom modusu*. Nije reč tek o inovativnim kovanicama: Hjumova se eksplicitno poziva na Platona i Aristotela koje optužuje da su, favorizovanjem mimezisa, „zajedno napravili rupu u zapadnoj svesti“ (Hume 1984:5-6) kada je reč o fantastici, dok Džeksonova, u sličnom duhu, navodi da je u Platono-



voj *Državi* „fantastika učinjena nevidljivom“ (Jackson 1981:177). Ipak, u sučeljavanju sa interpretacijama Platonovog i Aristotelovog mimezisa gorenavedenih autora, koji mimezisu pristupaju sa najrazličitijih kritičkoteorijskih pozicija, uključujući i feminizam, kao i studije roda, čini se da se i Hjumova i Džeksonova za svoja teorijska određenja fantastike naslanjaju na mimezis koji ne postoji, ni kao filozofsko-teorijski koncept, niti kao umetnička praksa. Štaviše, ono što upadljivo izranja kada se Hjumova i Džeksonova čitaju uz Potolskog, Dajmond ili Diponovu, pre nego radikalna različitost, jesu očigledne paralele između fantastike i Platonovog i Aristotelovog mimezisa, i to u pogledu njihove zajedničke neuhvatljivosti, konceptualne dvoličnosti, kao i potencijalne subverzivnosti – a upravo ovo poslednje Džeksonova određuje kao suštinsku odliku tzv. „prave“ fantastike. U radu će se razmotriti i dodatne paralele: to da je mimezis, baš kao i fantastika, neodvojiv od društveno-političkih odnosa moći, ponajpre kao predmet proučavanja i proizvodnja znanja, ali i kao predmet represivnijih demonstracija moći – od cenzure i progona onih koji ga praktikuju pa do instrumentalizacije u svrhe državne stabilnosti, (navodnom) katarzičnom stabilizacijom potencijalno nestabilnih subjekata.

Cilj rada, dakle, nije da se dosledno prikloni određenom teorijskom pristupu bilo fantastici, bilo mimezisu, već da promisli, sučeli i problematizuje naizgled neupitna teorijska određenja i dihotomije.



**Hristo Petreski**

feniksmk@hotmail.com

Institut za kulturu i umetnost na Medjunarodnom Slavjanskom  
Univerzitetu "Gavrilu Romanovic Derzavin" Sveti Nikole – Bitolj**Ana Petreska**

Univerzitet u Skoplju, Filološki fakultet

**MAKEDONSKA AUTORSKA BAJKA IZMEĐU  
TEORIJE I PRAKSE**

Makedonska autorska bajka, pojavila se i razvijala u dosluhu sa autorskom bajkom najpre u okruženju, a onda i pod uticajem svetske, evropske i balkanske autorske bajke. Ono što je posebno karakteristično za makedonsku autorsku bajku, to je njen veoma širok dijapazon tema i motiva, sadržaji obogaćeni folklornim elementima i bogat i sočan arhaični jezik. Na stilskom i izraznom planu, makedonska autorska bajka se mnogo ne razlikuje od narodne bajke, pa se čak može reći da je ona samo osavremenjen njen oblik, gde dolazi do izražaja invencija i specifični način pripovedanja samog autora.

Autorska bajka u Makedoniji javlja se povremeno i sporadično (u određenim cikličnim, generacijskim periodima), pa se ne može reći da je omasovljena i dovoljno zastupljena i u udžbenicima i lektiri. Ipak, u makedonskoj pripovedačkoj tradiciji, autorska bajka zauzima posebno mesto ne sa svojim kvantitativnim, već sa kvalitativnim osobinama. Tako, ona je lako čitljiva i prihvatljiva, sa neobičnim fantastičnim i inspirativnim ishodištima, velikim i teško predvidljivim presvrtima, što govori o sveukupnom pozitivnom iskustvu i jako povoljnom utisku.

Neke od makedonskih autorskih bajki sigurno bi zauzele visoko vrednosno mesto kada bi se prevele i bile poznati širem auditorijumu, a tu pre svega mislimo na neverovatnu bajku "Siljan Roda" autora Marka Cepenkova.





**Ljiljana Petrović**

ljiljanalingua@gmail.com

Univerzitet u Nišu, Fakultet umetnosti, Katedra za solo pevanje

**MOTIVACIONA MOĆ SMISLA – ISKUSTVO I TEORIJA:  
BARBIS, MALAPARTE, FRANKL**

Značaj koji za čoveka ima shvatanje smisla sopstvenog postojanja i uticaj tog uvida na njegov lični razvoj, osnovno je polje istraživanja austrijskog psihijatra Viktora Frankla. Volja za smislom, po njemu, predstavlja antropološku činjenicu i primarnu motivacionu snagu. Čovek čiji život ima svrhu sposoban je, po Franklu, da opstane u najtežim okolnostima i da žrtvuje život radi viših ciljeva. Svoje teorijske postavke autor potkrepljuje sopstvenim iskustvima iz koncentracionog logora. Pitanjem motivacije, smisla, svrhe, žrtve, opstanka u teškim okolnostima, bave se i pisci koji su se borili na prvim linijama fronta: Anri Barbis, u romanu *Oganj*, i Kurcio Malaparte u delu *Živeo Kobarid! Pobuna svetih prokletnika*. Cilj ovog rada je da istraži da li i u kojoj meri Franklovi teorijski stavovi koincidiraju sa iskustvom dvojice autora i njihovih likova, da li i po kriterijumima pisaca postoji smisao i ciljevi vredni ljudskih života, koji su to ciljevi, da li još neki motiv u datom kontekstu ima sličnu motivacionu moć. U radu se konfrontiraju stavovi pisaca po istim pitanjima, kao i stavovi pisaca i likova, ispituje se prisustvo egzistencijalističkih elemenata u književnim delima i opravdanost svrstavanja Franklove teorije i terapijske prakse (logoterapije) u egzistencijalističku psihijatriju, odnosno, humanističku psihologiju.



**Irina Petrovska**

irina.petrovska@yahoo.com

University “St. Kliment Ohridski” - Bitola, Republic of Macedonia,  
Faculty of Tourism and Hospitality - Ohrid**REPRESENTATIONS OF VERBAL COMMUNICATIVE  
STRATEGIES IN TOURISM DISCOURSES**

Although communication practices, processes and experiences are central aspects of tourism studies, this is relatively unexplored and marginalized area of study. It is only very recently that experts of linguistics have turned their attention to the language of tourism. The research of discourses in tourism reflects the interdisciplinary aspect of the objective in this paper - on the one hand, tourism, as a significantly important and strong agent and channel of globalization, and on the other hand, the ethnography of communication, with its basic theoretical principles present in the tourist communication.

The accent is put on differences and similarities of both cultures that have their own realization through language interactions, where the subcultures and individual variables that motivate people to speak as they do, are deeply integrated. Differences appear in the cultural norms and cultural assumptions and the social mechanisms of competency appear to be culturally specific.

The register of language interactions that are part of the speaker's competence in both English and Macedonian do not reflect only natural logic of language, or combination of natural logic and historical accidents, but they also reflect cultural logic, encoded in the language.



**Mladen Popović**

themetabaron13@gmail.com

University of Niš, Faculty of Philosophy, Department of English

**Dušan Stamenković**

dusan.stamenkovic@filfak.ni.ac.rs

University of Niš, Faculty of Philosophy,

Department of English &amp; Center for Cognitive Sciences

**CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS AND  
PERSUASION IN VIDEO GAMES**

Following Fairclough's (1995) observation that texts in contemporary society are multi-semiotic and Lemke's (2005) call for extending the scope of Critical Discourse Analysis to new communications media, including websites, blogs, discussion groups, and video games, the present study aims at contributing to the incorporation of videogames as multi-semiotic phenomena into discourse studies. The main purpose of our study is to select several aspects of Bogost's *procedural rhetoric* and combine them with Fairclough's (2012) adaptation of Bhaskar's (1986) *explanatory critique*. Our attempt to create links between two different, but seemingly related theoretical frameworks was prompted by Bogost's (2007: 3) definition of procedural rhetoric as "the practice of persuading through processes in general and computational processes in particular." The focus will be on linking Bogost's procedural rhetoric to stage 1 and stage 2 of Fairclough's proposal, dubbed "Focus upon a social wrong, in its semiotic aspects" and "Identify obstacles to addressing the social wrong", respectively. We hope that such approach might initiate further links between the two frameworks, both of which might benefit from such cooperation.



**Tijana Rabrenović**

tijana.rabrenovic@hotmail.com

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Katedra za anglistiku

**SINTEZA KOGNITIVNE LINGVISTIKE I KRITIČKE  
ANALIZE DISKURSA KAO VODEĆI TEORIJSKO-  
METODOLOŠKI OKVIR 21. VEKA- OD TEORIJE  
DO PRAKSE**

U ovom radu predstavimo dva teorijsko-metodološka okvira koja su zauzela središte interesovanja lingvista – kognitivnu lingvistiku i kritičku analizu diskursa. Imajući u vidu da se obe teorije zalažu za novi pravac u izučavanju jezika i komunikacije kojim se prevazilazi tradicionalno definisanje jezika (Stockwell 2000), razmotrićemo u kojoj meri je moguća uspešna sinteza ove dve teorije. Pozivajući se na ideje kognitivnih lingvista (Kovecses 2002, Lakoff & Johnson 1980) i kritičara diskursa (Bloomaert & Bulcaen 2000, Fairclough 1995, Van Dijk 2008), predstavimo kako identifikovanje konceptualnih metafora u medijskom diskursu omogućava pronalaženje skrivene ideologije. Osvrnućemo se takođe na pojedina dosadašnjih istraživanja (Đurović 2015, Hart 2010) koja su zasnovana na sintezi ovih dvaju teorijsko-metodoloških okvira. U završnom delu rada navešćemo razloge za odabir sinteze kognitivne lingvistike i kritičke analize diskursa kao jedinstvenog teorijsko-metodološkog okvira.



**Biljana M. Radovanović**

biljana.radovanovic9@gmail.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za filozofiju

**ODNOS JEZIKA I TEORIJE U UČENJIMA LOGIČKIH  
POZITIVISTA I RELATIVISTA**

U ovom radu ćemo analizirati odnos opservacionog i teorijskog jezika kod logičkih pozitivista. Logički pozitivisti ističu da



naučne teorije nastaju induktivnim uopštavanjem iz nesumnjivih činjenica, koje su predstavljene bazičnim, činjeničkim iskazima. U radu izlažemo stavove Nojrata, Šlika, Rajhenbaha, Hempela i Karnapa vezane za debatu o ovim bazičnim protokol–rečenicama. Njihovo učenje ćemo uporediti sa kasnijim relativističkim stavovima u filozofiji nauke koji iz pozicije jezičkog relativizma govore o teorijskog determinisanosti iskustvenih činjenica i celokupne percepcije. U okviru izlaganja relativističkog pristupa tumačenju odnosa teorije i činjenica, analiziramo stanovište Pola Fajerabenda. On smatra da nijedna teorija nije u skladu sa svim činjenicama iz svoje oblasti, kao i da se neke činjenice pojavljuju samo zato što potvrđuju usvojenu teoriju. Ovde, takođe, razmatramo problem teorijske determinisanosti opažanja, kao i odnos jezika i mišljenja. Kritički ćemo nastupiti prema ovim antagonističkim teorijskim pozicijama ispitujući njihova ograničenja. Osnovni cilj nam je da analiziramo uticaj i značaj jezika na oblikovanje sadržaja naučnih teorija.



**Milica Radulović**

mlcradulovic2@gmail.com

University of Niš, Faculty of Philosophy, English Department

### **CRITICAL DISCOURSE STUDIES AND THE ART OF DIALECTIC: VOICING AND RESOLVING DIFFERENCES OF OPINION**

The vantage point for this paper is van Eemeren and Grootendorst's (2004) discussion of the pragma-dialectical and epistemo-rhetorical theoretical approaches to argumentation; the former approach focuses on the knowledge relative to how belief systems are created and used in argumentation, and the latter approach studies procedures for expressing differences of opinion and constructive reasoning in a critical discussion. These two different theoretical perspectives point out that there are two different ways in which arguments can be constructed, and this is



illustrated with examples from contemporary English and Serbian political discourse. As political discourse is the discourse of power, critical discourse studies play an important role in voicing specific types of differences, and these are normalizations/ naturalizations of linguistic and social inequalities. One of the fundamental rules in van Eemeren and Grootendorst's pragma-dialectical communicative procedure states that discussants have the unconditional right to put forward and question every standpoint, so critical discourse studies can rely on the pragma-dialectical discussion rules as a critical tool for the examination of political discourse rooted in the epistemorhetorical model, which focuses on argumentation for the sake of persuasion, rather than the expression and resolution of differences of opinion.



**Jelica Rajković**

[jelica\\_rajkovic@yahoo.com](mailto:jelica_rajkovic@yahoo.com)

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Katedra za engleski jezik

## **SUDAR MODERNOG I POSTMODERNOG U OPUSU IJANA MAKJUANA**

Jedan od najznačajnijih britanskih pisaca današnjice smatra se predvodnikom novog, posleratnog talasa u britanskoj književnosti. Svojim stilom pisanja i odnosom prema tematici kojom se bavio, Makjuan je otvoreno objavio rat tadašnjim doajenima pisane reči na engleskom govornom području. Međutim, u njegovim delima, bar u tragovima mogu se naći elementi modernizma, istog onog kome je objavio rat. Njihovo prisustvo suočava se sa postmodernizmom i njegovom suverenom vladavinom. Rad se bavi analizom prisutnosti modernizma i postmodernizma u delima Ijana Makjuana, koji su to elementi zastupljeni i zašto, odnosno koji su razlozi iza njihovog pojavljivanja u književnosti ovog stvaraloca. Poseban akcenat je na metafikciji i metaforičnim prikazima spisateljskog procesa kroz druge grane umetničkog stvaralaštva, dekonstrukciji i poststrukturu-



ralizmu. Početna hipoteza je da Makjuan koristi modernizam kao postmodernu tehniku, dočaravanje prividnog stila modernizma i atmosphere epohe, što će detaljnije biti objašnjeno na pojedinačnim primerima analize romana u samom radu.



**Viacheslav Shevchenko**

slash99@mail.ru

Samara University, Faculty of Philology and Journalism,  
English Department

## **THEORETICAL ASPECTS OF FOOD REPRESENTATION IN THE MEDIA**

The proposed report is based on the structuralist theory originated with Vladimir Propp that we apply to the media discourse. According to this theory, the media text contains the structured (cognitive) model of an event relating to food consumption. Due to the presence of specific elements within the model (e.g., PARTICIPANTS, ACTIONS, CONSEQUENCES etc.), this model indicates specific attitude to food and food consumption existing in the American society (e.g. “FOOD AS A SOURCE OF DANGER” model), thus constructing specific identity. In our report we analyze the models of “food” events and language means used to represent them.

One of the most significant theoretical conclusions of our research is that a journalist achieves his goal of representing specific identity by appealing to various properties of food and food ingredients and describing the course of events in the narrative. Other participants of the media discourse – the recipients – consume this identity by receiving and analysing the ideas processed by the journalist. The consumed identity renews the recipients’ cognitive system, because a new fragment of knowledge enters it and starts to interrelate with other elements of the cognitive system referring to spheres of health and food.

The report is based on the American media discourse corpus and we have reached our theoretical conclusions by analyzing the

language and cognitive properties of the media texts (60 pages approx.).



**Биљана Солеша**

solasabilja@gmail.com

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Департман за српску и компаративну књижевност

### **ФЕМИНИСТИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ ДЕВИЈАНТНИХ ТИПОВА МАТЕРИНСТВА У ПРОЗИ СРПСКИХ РЕАЛИСТА**

Критичким преиспитивањем женских ликова у прози српских реалиста Лазе Лазаревића и Боре Станковића открива се присуство девијантних типова мајки са насилничким склоностима. Применом првенствено феминистичке критике патријархалне конструкције родова, психоаналитичке књижевне критике, социолошке критике уметности и теорије идентитета осветљавају се слике материнства које одступају од стереотипног приказивања мајки и жена у овој прози. Досадашња тумачења већином су истицала једострану концепцију мајке као вредне, пожртвоване и покорне заштитнице српске породице. Ослањајући се на ставове Жила Делеза, Џудит Батлер, Тамар Гарб, Фројда, Јунга као и домаћих истраживача српске породице и друштва 19. века, интерпретацијом одабраних наратива, разматрамо трагичне последице разнорног утицаја мајки на синове. У питању су ликови окрутних мајки, најчешће удовица, које са мужевљевог смрћу наслеђују његову друштвену моћ, те подржавајући патријархалну идеологију штите интересе мушкараца и патријархалног друштва. Ове жене репресивно делују на своју децу која страдају.

Циљ истраживања јесте да осветљавајући примере одступања од стереотипног приказивања мајки продуби тумачења патријархалног насиља које не потиче само из редова аутори-



тарних очева већ и ауторитарних мајки, које следе мужевљев патријархални закон. Резултати доприносе потпунијем сагледавању епохе реализма у српској књижевности и свобухватнијем разумевању српске културе и друштва из прошлости.



**Ivan Stamenković**

ivan.stamenkovic.1987@gmail.com

University of Niš, Faculty of Philosophy, Department of Philology

### NATURALNESS THEORY AND GRAMMATICAL VARIATION: THE INFLUENCE OF ANIMACY, TOPICALITY AND PROTOTYPICALITY ON GENITIVE CHOICES IN ADVANCED LEARNERS OF ENGLISH

Naturalness Theory (Willems & De Cuypere 2008: 2) postulates that distinctions in languages may be mapped onto naturalness scales found in the extralinguistic reality. More precisely, naturalness assumes that language is to a large extent determined by the way it is conceptualised and processed, so what the mind processes more easily is usually regarded as ‘more natural’ (Rosenbach 2003: 8). These are closely related to the notion of diagrammatic iconicity, a concept stemming from the resemblance between the relationship of linguistic signs and their referents, not a direct similarity between them (McMahon 1994: 84–86, Sonneson 1966: 294–297). The aim of this research is to determine whether the factors of animacy, topicality, and prototypicality, which are related to the iconic/natural principles, influence the way Serbian EFL learners choose between two variations of the genitive in English—the s-genitive and the of-genitive—in the same manner as a control group of American native speakers of English. The experiment consists of a questionnaire comprising excerpts in which the respondents are given a choice between the two equivalent genitive structures. However, every excerpt contains a certain combination of the mentioned factors that should influence their choice according to the conclusions of Rosenbach’s (2003) study.



**Ivana Stamenković**

stojkovicci@yahoo.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet u Nišu, Departman za komunikologiju i novinarstvo

**Andrej Blagojević**

adibлагоjevic@gmail.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet u Nišu, Departman za komunikologiju i novinarstvo

### **MEDIJSKI GENERISANE SLIKE O MIGRANTIMA I EMOTIVNI ODGOVOR PUBLIKE KROZ TEORIJU SOCIJALNE REPREZENTACIJE**

Medijima je odavno priznata važna uloga u proizvodnji značenja društvene stvarnosti. Posredstvom simbola, reči i slika imenuju se, definišu, osmišljavaju i tumače pojave, procesi i fenomeni društvene stvarnosti, ali i uređuju odgovori publike. Migrantska kriza, kao jedan od fenomena društvene stvarnosti današnjice, čest je predmet medijske pažnje, te je ovaj rad usmeren na analizu tekstualne reprezentacije migranata na informativnim sajtovima dnevnih novina. Kako je za analizu neophodno sagledati socijalni kontekst izveštavanja o migrantima, tako se rad, pre svega, oslanja na teoriju socijalne reprezentacije (Moskovići, 1984, 2000, 2001, 2007) koja se, zahvaljujući svojim teorijskim i konceptualnim pristupom, prepoznaje kao veoma korisna u medijskim istraživanjima. Cilj rada je otkrivanje mogućih stereotipa, metafora, sinegdoha u imenovanju migranata u novinarskim tekstovima na izabranim sajtovima, kao i razmatranje emotivnog odgovora koji ovakav narativ može da proizvede kod publike. Uzorak čine novinarski tekstovi o migrantima objavljeni na sajtovima tri dnevna lista, „Blic“, „Politika“ i „Kurir“ u periodu od 01. do 15. septembra 2015. godine i od 01. do 15. septembra 2017. godine.



**Sladana Stamenković**

sladja\_stamenkovic@live.com

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of English Studies

**Jovana Petrović**

petrovic.jovana.loos@gmail.com

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of English Studies

**CONFRONTING AGE AND DEATH: AGEISM IN *ZERO K* BY DON DELILLO AND *THE LAST REPORT ON THE MIRACLE AT LITTLE NO HORSE* BY LOUISE ERDRICH**

Contemporary scholars are beginning to view age as a category relevant to the construction of individual and communal identity in a similar manner to gender, race, and class. Moreover, aging and old age have come to be recognized as cultural constructs consisting of a myriad of different stereotypes regarding old people's physical appearance, behavior, role in society, and so on. This paper examines aging and old age as cultural constructs in two modern novels – *Zero K* by Don DeLillo and *The Last Report on the Miracle at Little No Horse* by Louise Erdrich. As representatives of two different world views, they depict how white and native communities, respectively, perceive the said concepts. The authors discuss similarities and differences between two opposing approaches to old age and its relation to identity construction. While the native community perceives death as a part of life and sees old people as active members that contribute to the society, white community regards death and old age as obstacles that need to be overcome.



**Milena Stanković**

milenastankovic1705@hotmail.com

Filozofski fakultet u Nišu, Departman za srpsku i  
komparativnu književnost**ŽANROVSKA POETIKA NAIVNE PESME I NAIVNE  
PRIČE U KONTEKSTU RUSKE FORMALISTIČKE ŠKOLE**

Istraživanje se bavi žanrovskim određenjem naivne priče i naivne pesme u kontekstu teorijske misli ruske formalističke škole. U radu razmatraće se problem definisanja pojmova naivne pesme i priče, njihova tipološka svojstva, (ne)stabilnost kriterijuma podele, odlike žanrovskih modela, kao i odnos naivne priče prema ostalim proznim žanrovskim predlošcima u književnosti za decu. U definisanju žanrovske poetike naivne priče i pesme, najpre polazimo od poznatih književnoteorijskih postavki Petra Pijanovića izloženih u *Naivnoj priči* i Milovana Danojlića iznetih u *Naivnoj pesmi*. Morfološke odlike posmatraćemo u svetlu ruske formalističke škole (Šklovski, Tomaševski, Žirmunski i Jakobson), ali i teorijskih postavki Vladimira Propa sadržanih u *Morfologiji bajke* i Cvetana Todorova iznetih u *Uvodu u fantastičnu književnost*.

Osnovni cilj ovog istraživanja je da pruži doprinos teorijskim određenjima žanrova naivne pesme i priče, kao i da doprinese jašnjoj klisifikaciji unutar teoriji proznih žanrova u književnosti za decu. Posredstvom naivne pesme i priče, rad će se dotaći i nekih poetičkih pitanja u književnosti za decu uopšte.





**Jovana Stevanović**

jovanica.st@gmail.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za srpski jezik

## **KOGNITIVNA TEORIJA U NASTAVI TVORBE REČI (NA PRIMERU OBRADE KOMBINOVANE TVORBE U SREDNJOJ ŠKOLI)**

Kognitivna teorija javila se 70-ih godina prošlog veka kao reakcija na bihejviorizam. Za razliku od bihejviorista koji zanemaruju učenikovo misljenje i aktivnost, kognitivisti u prvi plan stavljaju aktivnost učenika i interakciju između starog i novog gradiva. Cilj kognitivne teorije je da stvori od učenika individuu koja misli, analizira, izgrađuje svoje mišljenje i zauzima kritički stav. I dok je u evropskim školama ova teorija odavno razvijena, u našim školama se gramatika još uvek predaje na tradicionalan način. Godinama brojni metodičari ukazuju na nedostatke tradicionalne nastave i zalažu se za primenu inovativnih modela savremenih nastavnih teorija. U razmatranje je uzeta konkretna jezička oblast (tvorba reči). Ako se pogledaju nastavni programi, obrazovni standardi i srednjoškolski udžbenici, može se uočiti da se ovoj jezičkoj oblasti pridaje najmanji značaj. U radu je dat i scenario za čas obrade „Kombinovane tvorbe”. Nastavnim programima ova nastavna jedinica nije propisana. U udžbenicima je ova nastavna jedinica površno obrađena, a na časovima srpskog jezika u srednjoj školi se samo uzgred spominje. S tim u vezi, cilj ovog rada je da da doprinos razvijanju kognitivne teorije u našim školama, da ukaže na značaj tvorbe reči u nastavi koji joj pripada i da doprinese iskorenjivanju tradicionalne nastave.





**Kristina Stevanović**

kristinastevanovic70@yahoo.com

Filozofski fakultet, Novi Sad

## TEORIJA, KNJIŽEVNOST I STUDIJE KULTURE – PERSPEKTIVE I POTENCIJALI

Nije neumesno upitati se koliko studije kulture okrepljuju proučavanje književnosti, a do koje mere ga eventualno podrivaju? Ovo pitanje, zapravo, predstavlja okosnicu našeg istraživanja koje pokušava da sagleda i otkrije (ne)mogućnosti studija kulture u izučavanju književnosti, te složeni odnos između teorije i studija kulture u tzv. dobu “nakon teorije” (Birns 2010). Postavlja se pitanje da li je *teorija* teorija označiteljskih praksi, odnosno proizvodnje i reprezentacije iskustva i konstituisanja subjekta (Kaler 2009), ili je možda možemo razumeti kao jedan novi oblik pisanja, novi žanr (Rorti 1992), koji je izrazito interdisciplinaran, analitički i spekulativan; rečju, kritika ideološkog mišljenja. S druge strane, teorija je optužena za apstrahovanje stvarnosti i za svojevrsno potiskivanje književnosti. Konačno, primena raznolikih teorijskih postulata u razumevanju svakodnevice (političke, ekonomske, rodne, itd.) dovodi nas, reklo bi se, na teren savremenih studija kulture. Prema našem mišljenju, studije kulture obezbeđuju neophodnu vitalnost izučavanju književnosti jer upotrebljavaju teorijske ideje i koncepte, ali istovremeno napuštaju akademsko-teorijsku udobnost i apstraktnost, te pomeraju fokus sa reprezentacije na Život. Imajući u vidu trenutni status književnosti kako u našoj zemlji, tako i u svetu, čini se da ne treba olako odbaciti potencijal studija kulture u afirmaciji i razumevanju književnosti (ali i stvarnosti), što se vidi u terijskim praksama u poslednjoj deceniji.





**Буба Стојановић**

bubast@ucfak.ni.ac.rs

Универзитет у Нишу, Педагошки факултет у Врању, Катедра за  
језике и књижевност и Катедра за методiku наставе

## **НАЈМЛАЂИ ЧИТАЛАЦ И САЗНАВАЊЕ КЊИЖЕВНОГ ДЕЛА ИЗ УГЛА ТЕОРИЈЕ РЕЦЕПЦИЈЕ**

Књижевно дело као вишеслојна творевина опире се свакој врсти наставне методологије која не уважава читаоца као важног чиниоца његовог сазнавања. Савремена методика наставе књижевности обавезује на избор оне методологије која, осим уважавања специфичности књижевног текста, велику пажњу посвећује емоционалним, искуственим и рецепцијским способностима читаоца. Када је о најмлађем читаоцу реч ту се посебно истиче значај његове активне комуникације са текстом како би дошло до откривања уметничког света дела, али и снажног емоционалног доживљаја.

У раду се бавимо местом и улогом најмлађег читаоца у тумачењу књижевног текста из угла Јаусове теорије рецепције. На одабраним примерима песама за децу Јована Јовановића Змаја показате неопходност примене теорије рецепције при њиховом тумачењу како би најмлађи читалац успоставио контакт са текстом, открио суштину, али га и прихватио на себи својствен начин. У том индивидуалном тумачењу огледа се отвореност књижевног текста према читаоцу што за последицу има свестрани развој личности.



**Ivana Stojanovic Prelević**

ivana.stojanovic.prelevic@filfak.ni.ac.rs  
Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet,  
Komunikologija i novinarstvo

**PRIMENA GRAJSOVE I OSTINOVE TEORIJE  
NA JEZIK ON-LAJN MEDIJA**

U radu analiziramo jezik on-lajn medija, i to društvenih mreža i novinskih portala. Problem sa kojim se suočava savremeno društvo jesu dezinformacije. Fenomeni poput botova, trolova, lažnih izvora, zatim lažni komentatori itd. najčešći su oblici dezinformacija. Autor ispituje da li pojedine filozofske teorije mogu pomoći publici da prepozna dezinformaciju, i to Grajsova teorija i teorija performativa, Džona Ostina. Zaključak je da ove teorije mogu poslužiti kao modeli za otkrivanje dezinformacija.

**Лола Стојановић**

lola.stojanovic.93@hotmail.com

Универзитет у Београду, Филолошки факултет, катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима

**ПОСТХЕРМЕНЕУТИЧКА ТЕОРИЈА (СРПСКЕ)  
КЊИЖЕВНЕ ИМАГИНАЦИЈЕ**

Први одјек постхерменеутичке теорије образложићемо кроз осврт на размишљања италијанског мислиоца Ђанија Ватима, док ће се даље истраживање базирати на постхерменеутичким утемељењима Александра Јеркова. У заласку великих теорија Ватимо пласира идеју еманципације савременог идентитета путем постметафизичког нихилизма. Ватимовски нихилизам заснива херменеутички идеал који се опире универзализацији принципа истине, ослобађајући слободу тумачења. Сродност постхерменеутичке теорије у делима мислиоца који-

ма ћемо се бавити огледа се у осећању терета ауторитативне позиције великих теоријских утемељења, као и у наглашавању значаја реконструкције културног наслеђа. Два постхерменеутичка појма која предлаже Александар Јерков – хермејеутика и херменеутичка – представљају опречне аспекте сазнања који српску књижевну имагинацију доводе до спознаје „бића“ саме ствари. Хермејеутика представља супротност постструктуралистичке дестабилизације, њу замењује де/конституција, истовремена провера обе стране, само/оспоравање које захвата и онога ко критикује. Тумачење хермејеутике јесте херменеутичка, што представља врхунац као сусрет са бити која није ни пука конструкција, нити њена деконструкција, као ни метафизика суштине. Смисао имагинације књижевности посматра се у релацији са целином друштва, историје и идентитетског самоумевања, те је у складу са тим циљ постхерменеутичке методе тумачење књижевности у којем херменеутичка ограничава хермејеутику (непрекидно самооспоравање сваког тумачења) дајући јој смер ка суштини онога што је у књижевној имагинацији најбитније.



**Soňa Šnircová**

sona.snircova@upjs.sk

Pavol Jozef Šafárik University, Faculty of Arts, Department of British and American Studies

**FROM POSTMODERNISM TO PERFORMATISM: THE FIGURE OF ANGEL IN GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ'S 'A VERY OLD MAN WITH ENORMOUS WINGS: A TALE FOR CHILDREN' AND DAVID ALMOND'S *SKELLIG*.**

The postmillennial era has seen an increase in theories of the new sensibility that cultural critics identified in diverse cultural practices. Raoul Eshelman in his study *Performatism or The End of Postmodernism* (2008) argues that the new sensibility can be

identified in a wide range of performatist texts. According to Eshelman, these texts encourage the reader to accept (at least for the duration of the text) the monistic and metaphysical values (e.g. unified self, transcendence, god) that postmodernism challenges through ironic deconstruction. They induce the suspension of disbelief by using ‘a coercive frame’ that cuts the reader off from the outside context of metaphysical scepticism and irony. Eshelman’s critics, Rudrum and Stavris (2015, 112) question his distinction between postmodernist and performatist texts and suggest that what he actually offers is ‘a series of performatist readings of works that could, in principle, be read through a postmodernist lens just as easily’.

In my paper I will discuss Gabriel García Márquez’s ‘A Very Old Man with Enormous Wings: A Tale for Children’ (1955) and David Almond’s *Skellig* (1998) to test Eshelman’s theory. Both Márquez and Almond created magical realist narratives that use the figure of angel to raise questions about metaphysical values and religious beliefs. I aim to argue that despite some crucial similarities between the two works, Márquez’s short story is a typical postmodernist narrative while Almond’s novel offers an example of ‘performatist text’.



**Ivana Šorgić**

ivana.sorgic@filfak.ni.ac.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Centar za strane jezike

## PSYCHOLINGUISTIC AND COGNITIVE THEORIES IN TRANSLATION

This paper looks at the translation process (or process oriented translation studies) from the perspective of psycholinguistics and cognitive linguistics. The two perspectives are viewed jointly by a number of authors, primarily because of the similarities in methodology they employ. The beginnings of translation process as



a discipline separate from translation studies can be traced to 1950s, when cognitive science was developing rapidly. Since then, several important stages can be traced in the expansion of the discipline, each marked by its own methodology and theoretical frameworks. Two milestones are worth a mention: the work done by the French School of Interpreters and Translators in the 1970s, and the Seventh Kent Psychology Forum in the 1990s, when translation made a giant leap towards interdisciplinarity. Methodology-wise, we can see a shift from introspective (e.g. think aloud protocols borrowed from psychology) to observational techniques (e.g. eye tracking, keystroke logging). Recent years have brought about yet another major shift in methodology – the triangulation of data, aimed at removing the shortcomings of each individual data collection method. Furthermore, the notion of expertise has become the main focus of research. The search for an ideal theoretical framework has continued as well, and researchers in translation are working closely with cognitive science professionals in order to find the model which works best.



**Miloš Tasić**

baultkarea@gmail.com

Univerzitet u Nišu, Mašinski fakultet, Katedra za društvene nauke

### **MOGUĆNOSTI INTERAKCIJE TEORIJSKIH OKVIRA KOGNITIVNE LINGVISTIKE I KRITIČKE ANALIZE DISKURSA**

U radu se razmatra odnos između kognitivne lingvistike i kritičke analize diskursa, kao i mogućnosti kombinacije ova dva teorijska okvira u empirijskim istraživanjima. Rad počinje pregledom osnovnih teorijskih postulata dvaju disciplina, sa posebnim osvrtom na ona polja proučavanja u kojima kognitivna lingvistika i kritička analiza diskursa interaguju. S obzirom da u literaturi već postoje konkretni primeri ovakvih interdisciplinarnih istraživanja,



najznačajnije u radu Kristofera Harta (npr. Hart, 2010, 2011; Hart & Lukeš, 2010), autor u daljem tekstu ukazuje i na dosadašnje pokušaje uparivanja kognitivne lingvistike i kritičke analize diskursa, s naglaskom na postignutim rezultatima. Nakon toga, u radu će biti prikazan i sam način primene ovako integrisanog pristupa na primeru kritičke analize verbalnih manifestacija pojmovne metafore i metonimije u diskursu. Analiza će biti praćena odgovarajućim ilustracijama. Rad se završava zaključnim razmatranjima i predlozima za dalja istraživanja i produblјivanje međusobnog odnosa između datih teorijskih okvira.



**Nikola Tatar**

nikolatatar@gmail.com, nikola.tatar@filfak.ni.ac.rs

University of Niš, Faculty of Philosophy, Centre for Foreign Languages

## **PERSUASION AND MEDIATED DISCOURSE ANALYSIS**

The aim of this paper is to examine in what way persuasion is perceived in the theoretical framework as suggested by Scollon and Scollon (2001) and in Scollon's new theory called mediated discourse analysis (MDA) (Scollon, 2001). MDA explores what particular role texts have in actions that are undertaken by social actors and how these texts appear as the outcomes of social interactive processes of production. Among different questions that MDA asks, the most important ones for this paper include the following: By whom is discourse produced? Why is it used? and What motives are behind it? They are of the utmost importance because by answering them it will be much easier to elucidate in our research the ways and means of persuasion that can be identified in five MA theses from the field of cognitive linguistics written by students at the Faculty of Philosophy of the University of Niš. The assumption which underlies this research is that the examined MA theses reflect writing habits and norms of English academic

discourse which students inevitably acquired in the course of their studies. Three concepts are of essential importance for the research: first, MA theses are defined as an academic genre which carries both general and specific characteristics; second, persuasion is considered as a form of social dialogue between the writer of an MA thesis and the reading audience (Skelton 1997); while rhetorical devices are defined as both direct and indirect means of persuasion employed in order to achieve the desired effect. There will be two types of language modalities to be examined: verbal persuasion (rhetorical strategies) and multimodal means of persuasion (indirect ways of persuasion inclosing verbo-pictorial elements, such as graphs, pictures, diagrams, table style and formatting, etc.).



**Zorica Trajkova**

trajkova\_zorica@ff.ukim.edu.mk

Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Philology,  
Department of English language and literature, Skopje

### **PERSUASION AND ADVERTISING: METADISOURSE IN ADVERTISING SLOGANS**

This paper explores the persuasive effect of advertising slogans through analysis of the form, use and pragmatic function of engagement markers as interpersonal metadiscourse markers in 40 advertising slogans from English advertisements and 40 from Macedonian advertisements. It applies the theory of metadiscourse as a framework for understanding communication as social engagement (Hyland 2005: 4). Metadiscourse markers are employed by speakers or writers use in order to guide listeners' or readers' perception of their message and persuade them to share and accept their opinions. Their usage contributes to the creation of the three rhetorical modes of persuasion: ethos, logos and pathos (Aristotle) and the achievement of logical appeal, credible appeal, and affective appeal (Hyland 1998, 2005; Crismore and Farnsworth 1989; Mai 2016).





Using this theory as the basis for the analysis (both quantitative and qualitative), the research showed that the main pragmatic function of these metadiscourse markers in both corpora is to help copywriters to establish a close relationship with their potential customers by involving them in the discourse and trying to persuade them to buy their product or use their services. Finally, although carried out on a limited corpus, the results of the analysis raise the awareness of the use of metadiscourse in advertising and its persuasive effect.



**Saša Trenčić**

sasa.trencic@gmail.com

University of Niš, Faculty of Philosophy, English Department

**THE DEVELOPMENTAL MODEL OF INTERCULTURAL SENSITIVITY (DMIS) IN THEORY AND IN PRACTICE: CUSTOM-MADE ASSESSMENT CRITERIA APPLIED ON THE INTERVIEWS OF THE FIRST GENERATION OF SERBIAN IMMIGRANTS IN CANADA**

This paper presents the theoretical concepts of Milton Bennett's Developmental Model of Intercultural Sensitivity (DMIS) and its practical application in the assessment of attitudes expressed by the first generation of Serbian immigrants in Canada in their interviews. Firstly, each of six phases (Denial, Defence/Reversal, Minimisation, Acceptance, Adaptation, and Integration), which are grouped into Ethnocentric and Ethnorelative Stages, is defined and explained. Then, the features of each phase are used by the author to create a custom-made assessment tool for the placement of 23 interviewees in one of the phases of DMIS. The respondents of various age and different spheres of life are the members of the first generation of Serbian immigrants in Canada who migrated in different waves and spent at least 5 years there before the interview. Afterwards, the discourse analysis is performed on the transcribed



interviews focusing on the attitudes of the interviewees and their analysis by using the custom-made assessment tool. The results show the placement of interviewees in one of the six phases of the model, whereas the discussion focuses on potential influences on one's level of intercultural sensitivity. Since this is a part of a broader research, some other relevant findings are also presented.



**Nataša Tučev**

natasamlk@gmail.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za anglistiku

## MODERNISTIČKI SUBJEKTIVIZAM KROZ PRIZMU MARKSISTIČKE KRITIKE

Rad proučava Lukačevu kritiku modernističkog subjektivizma, izloženu u delu *Današnji značaj kritičkog realizma*, kao i polemiku koju sa Lukačevim tekstom vodi Fredrik Džejmson u studiji *Političko nesvesno*. Ova rasprava odvija se u referentnom okviru marksističkih teorija koje na književnost i umetnost uopšte gledaju kao na relativno autonoman segment društvene nadgradnje, sposoban da dovede u pitanje dominantnu ideološku matricu i tako postane aktivan element društvenih promena. Upravo sa ovih pozicija Đerđ Lukač kritikuje modernizam, ocenjujući da on ne pruža mogućnost suprotstavljanja buržoaskoj ideologiji. U delima modernista, smatra Lukač, čovekova egzistencijalna situacija ne tumači se istorijski, pojedinac ne ulazi u smislene odnose sa društvenim okruženjem, a kao posledica toga književni lik se rastače i svodi na prikaz apstraktnih mentalnih stanja. Ovakva interesovanja modernista, po Lukačevom mišljenju, ne mogu ukazati na željeni pravac transformacije društva. Fredrik Džejmson zauzima drugačiji stav o ovom književnom pokretu, pozivajući se na Marksovu teoriju o reifikaciji i tumačeći modernistički subjektivizam pre svega kao revolt protiv instrumentalizacije ljudske jedinice. Džejmson zaključuje da modernistički narativ, kojim se ističu značaj i vrednost unutrašnjeg

bića pojedinca, predstavlja „društveno simboličan čin“ ili „utopijsku kompenzaciju“ za dehumanizaciju poznog kapitalizma.



**Sonja Urošević**

urosevic.sonja@gmail.com

Univerzitet Singidunum, Fakultet zdravstvenih, pravnih i poslovnih studija

### **NARATIVNI POSTUPCI U ROMANIMA *ČAS NEMAČKOG I ZAVIČAJNI MUZEJ* SA ASPEKTA NARATOLOŠKOG MODELA MONIKE FLUDERNIK**

Naratoški model Monike Fludernik predstavlja takvo shvaćanje naratologije, koje osim formalističkog pristupa teži da obuhvati i sferu pragmatike i teorije recepcije. Ovaj model opisuje „organske okvire čitanja“ (organic frames of reading) (Fludernik 2006: xii) bazirajući se na istorijskoj analizi pripovednih fenomena. Fludernik svoju teoriju zasniva na načelima prirodnih narativa, prirodne lingvistike i na Kalerovom pojmu naturalizacije, polazeći od „kolokvijalnog pripovedanja“ (conversational storytelling) kao nukleusa „prirodne naratologije“ ('natural' narratology) (Fludernik 2006: xii). Shodno tome, narativnost se konstituiše putem „iskustvenosti“ (experientiality) (Fludernik 2006: 12), a narativne situacije proističu iz kognitivne strukture ljudske svesti, koja se ogleda u četiri konstitutivna parametra: doživljavanje („EXPERIENCING“), kazivanje („TELLING“), refleksija („REFLECTING“) i posmatranje („VIEWING“). (Fludernik 2006: 50) Cilj rada je da sagleda narativne postupke u romanima *Čas nemačkog* i *Zavičajni muzej* nemačkog autora Zigfrida Lenca sa aspekta naratološkog koncepta Monike Fludernik.





**Marta Veličković**

marta.velickovic@filfak.ni.ac.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za anglistiku

**DIFFERENT THEORETICAL ACCOUNTS OF THE USE  
OF ARTICLES WITH UNCOUNTABLE, COUNTABLE  
PLURAL AND ABSTRACT NOUNS: A CORPUS STUDY OF  
L1 SERBIAN/L2 ENGLISH WRITING**

When it comes to the use of articles among ELLs whose native tongue is Serbian, certain trends seem to emerge: some based on L1 interference, such as omitting an article from a definite noun phrase due to the presence of modification, irrespective of the countability of the noun in question, some based on ELL's perceived "rules" of use, such as no article needs to be used with an uncountable noun. However, despite these tendencies, the question remains open on how best to account for the use, or lack thereof, of articles with uncountable, countable plural and abstract nouns. There are several theories vying for the position of the dominant framework for analyzing article use in these particular instances, not the least of which can be found in the work of Hawkins (1978), Lyons (1999) and Fauconnier (1985/1994). We compiled a corpus of L1 Serbian/L2 English sample of writing and listed all the occurrences of uncountable, uncountable plural and abstract nouns, while noting article use (correct or incorrect). The three aforementioned theoretical approaches were compared for each token, in an attempt to discern which would have more widespread use.



**Јелена Вељковић Мекић**

vmjelena@yahoo.com

Висока школа струковних студија за образовање васпитача,  
Пирот

## **ДОМЕТИ И ОГРАНИЧЕЊА ТЕОРИЈЕ КЊИЖЕВНОСТИ ЗА ДЕЦУ**

Опште је прихваћен став да књижевност за децу представља саставни део опште књижевности, што донекле условљава мишљење да се и њено изучавање и тумачење одвија у оквирима опште теорије књижевности. Поетика књижевности за децу је заснована на *лепоти*, оптимизму, хуманизму, хумору, мелодичности, сликовитости, игри, поуци, зачудности, машти и ведрини. Она није обележена ниједним сегментом којег не налазимо у књижевности упућеној одраслим адресатима, али су неки њени чиниоци израженији и уочљивији, а и читаоци у свом хоризонту очекивања рачунају на њихово присуство у тексту намењеног деци. Дилема да ли књижевни текстови за децу захтевају засебну теорију књижевности или не, чини се још оправданијом када имамо у виду да многе савремене књижевне теорије нису пријемчиве за њихову анализу, нпр. постструктуралне и феминистичке теорије, теорија деконструкције и постколонијализам. Које су могућности, домети и ограничења теорије књижевности за децу, у нашим националним оквирима, најбитнија су питања која отвара овај рад, а будући да теорија књижевности подразумева и разматрања која се тичу функције, вредновања и рецепције књижевности, она ће такође бити неизоставни део овог рада.



**Ђина Весић**

vesic\_djina@hotmail.com

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, одсек за српску књижевност и језик

**Растко Лончар**

rastkoloncar93@gmail.com

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, одсек за српску књижевност и језик

**УТИЦАЈ И ЗНАЧАЈ ПОСТМОДЕРНИСТИЧКЕ ТЕОРИЈЕ  
НА СЛИКУ И (ЗЛО)УПОТРЕБУ КЊИЖЕВНОСТИ  
ДАНАС**

Често смо сведоци различитих постмодернистичких књижевних дела која, пуко следећи теорију, не доприносе ничему до хиперпродукцији тржишта у оквиру популарних издавачких кућа.

Питање које се поставља, у једном таквом систему, јесте каква је употреба и значај књижевности у свему томе.

Да ли нам она, као некада, обележена сазнајном функцијом као својом неизоставном компонентом, даје све оно „што нам материјалне тековине не могу дати”, да ли доприноси познавању нас самих и нашег унутрашњег живота и да ли и даље представља „извор животне мудрости и залог трајног искуства” или пак, у налету постмодернистичких теоријских ставова, губи део свог првобитног значаја, нека су од питања којима ће се овај рад бавити, пратећи, корелацијско-интеграцијским системом, утицај постмодернистичке теорије на књижевност уопште, почевши од критике логоцентризма, па све до постмодернистичких теоријских ставова о проблематизацији историје која са собом, неминовно, доноси и проблематизацију саме књижевности.



**Ivana Vilić**

ivavilic@ff.uns.ac.rs

Univerzitet u Novom Sadu, Odsek za romanistiku

**TEORIJA KONCEPTUALNE SEMANTIKE I  
ISTRAŽIVANJA TELIČNOSTI U SRPSKOM I  
FRANCUSKOM JEZIKU**

U radu se prikazuje teorija konceptualne semantike koju je razvio američki semantičar Rej Džekendof (Ray Jackendoff) i koja ima za cilj da objasni mentalne predstave o svetu i njihovu vezu sa jezikom. Konceptualnu strukturu jezika ovaj lingvista posmatra kao paralelnu fonološkoj i sintaksičkoj strukturi, a kao formalne jedinice za analizu ovog dela jezika uvodi konceptualne konstituente, semantičke „vrste reči”, koje pripadaju osnovnim ontološkim kategorijama (Stvar, Događaj, Stanje, Putanja, Mesto, Osobina, Vreme, Količina). Pored toga, u analizu uvodi i konceptualna obeležja ograničenosti, interne strukture, dimenzionalnosti i direkcionalnosti, formalna sredstva za analizu semantičke strukture jezika. Za analizu teličnosti kao jednog od distinktivnih obeležja aspektualnog značenja u jeziku značajna je njegova klasifikacija aspektualnih grupa glagola koju pravi na osnovu uloge konceptualnih konstituenata i obeležja. Primenjena na istraživanja teličnosti u srpskom i francuskom teorija konceptualne semantike otkriva sličnosti u pogledu uloge konceptualnih kategorija u ova dva jezika koja aspektualno značenje na formalnom planu izražavaju na različite načine. Tako se, na primer, uočava da se teličnost kod glagola kretanja u ovim jezicima izražava na vrlo sličan način, kao i da u oba jezika direktni objekat, doduše na različite načine, učestvuje u izražavanju ove kategorije.





**Biljana Vlašković Ilić**

biljana.vlaskovic@filum.kg.ac.rs

Univerzitet u Kragujevcu, Filološko-umetnički Fakultet, Katedra  
za anglistiku

**CLASSICAL VERSUS ROMANTIC POETICS:  
TRUE POETS ARE MADE, NOT BORN?**

Ever since the Victorian novelists perfected the form of the novel, it has overshadowed poetry as the most sublime of all the literary forms. Approximately at the same time, American Romanticism was only beginning to thrive, with poets like Poe, Dickinson, and Whitman, who were picking up on the legacy left by Pope, Wordsworth, Coleridge, Shelley, Byron, and Keats. This paper aims to examine the role and significance of the Classical and the Romantic literary poetic theory regarding all these authors, from Pope to Poe, from England to America, in order to discover the reason behind the shift from poetry to novel that took place in the late 19<sup>th</sup> century. Pope, and after him Poe, theorized that true poets were made, not born. If that is true and if the age itself required that writers confront social issues rather than be obsessed with the natural world and imagination, then why wasn't it done in the form of poetry? Could not the poets have *made* themselves into socially-oriented writers, similar to Shelley? On the opposite end of the spectrum, if true poets are born rather than made, does that exclude poetry from tackling the pressing problems of the age?





**Nermin Vučelj**

nermin.vucelj@filozofski.rs

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za francuski jezik i književnost

**PREISPITIVANJE NOVE KRITIKE  
ILI REAKTUALIZOVANJE SPORA PIKAR – BART**

Posle ruskih formalista, čeških strukturalista i američkih novokritičara, Francuska je poslednja dobila svoju – *novu kritiku*. Između oduševljenja jednih i kritičkog zgražavanja drugih, francuski formalizam je krčio puteve u nauci o književnosti tokom šeste i sedme decenije 20. veka, da bi na kraju veka postao kritički standard u školskoj poduci književnosti u Francuskoj, na nivou pomodarstva koje se obavezno primenjuje, bez obaveze da se i razume. Od početne teze svih francuskih formalista – da je njihovo književna analiza samo moguće tumačenje, ne i obavezno tačno i večito važeće, paradoksalno smo došli do institucionalizovane zaštite svetosti naratologije i sâmog njenog neupitnog izdavanja za nauku. Da li se naratologija otpredmetila od književnosti i hermetizovala u smislu da se bavi samom sobom, a ne više književnošću, i tako zašla u slepu ulicu kritičkog istraživanja? Nije li formalizam/strukturalizam postao suvoparna škola književnih izučavanja opterećen terminološkom inflacijom? Možemo li da se vratimo prvom sporu između *stare* i *nove* kritike, koji je Pikar pokrenuo protiv Barta u spisu *Nova kritika ili nova prevara (Nouvelle critique ou nouvelle imposture, 1965)*, da ga sagledamo s vremenske distance od pola veka, i iz ponovnog vrednovanja starih argumenata za novu kritiku i protiv nje izvedemo naučni bilans naratologije? Jednu takvu polemiku nastoji da otvori ovo istraživanje.





**Sanja Vuletić**

vuleticsanja01@gmail.com

Visoka škola strukovnih studija za vaspitače Šabac

## **PRINCIPI TEORIJE USVAJANJA STRANOG JEZIKA U NASTAVNOJ PRAKSI NA RANOM UZRASTU**

U okviru rada se obrađuju sledeće teme: veza između teorije usvajanja stranog jezika i srodnih disciplina (psiholingvistika, neurolingvistika, sociolingvistika, obrazovna lingvistika); značajni faktori u procesu usvajanja (transfer, input, i interakcija, individualne karakteristike, motivacija, afektivni filter); faktor uzrasta u usvajanju jezika, koncept kritičnog perioda za usvajanje jezika; opis faza jezika u procesu usvajanja L2 (analiza grešaka, hipoteza o međujeziku, redosled usvajanja, varijabilnost u upotrebi L2, krajnji dometi u usvajanju L2).

Cilj sprovedenog istraživanja (zasnovanog na podacima opservacije aktivnosti na stranom jeziku koje su prikupili studenti Visoke škole strukovnih studija za vaspitače u Šapcu u predškolskim ustanovama) jeste da se opišu implikacije principa teorije usvajanja stranog jezika na nastavu u ranom uzrastu, a sa zadatkom da se utvrdi u kojim okolnostima se odvija nastava, koje metode i pristupi u nastavi se koriste, koje vrste jezičkih aktivnosti su zastupljene, kao i koji su ishodi učenja. Rezultati istraživanja bi trebalo da ukažu na osobenosti učenja i psiho-fizičkog razvoja u ranom uzrastu, primenu adekvatnih oblika rada, kreiranje nastavnog sadržaja i korišćenje sredstava i materijala za rad, te uzajamni doprinos teorije i prakse u nastavi na ranom uzrastu.



**Ljubiša Zlatanović**

zlatanovic1301@yahoo.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za psihologiju

## **ZAŠTO SE SOCIJALNI KONSTRUKCIONISTI POZIVAJU NA SAPIR-VORFOVU HIPOTEZU O JEZIČKOJ RELATIVNOSTI?**

Socijalni konstrukcionizam kao savremeni pristup ili pravac u psihologiji i društvenim naukama nastao je pod kombinovanim uticajima nekoliko disciplina – uključujući prvenstveno filozofiju, sociologiju i lingvistiku – i različitih misaonih tradicija, što je doprinelo njegovoj širokoj i raznovrsnoj intelektualnoj zasnovanosti i razvoju u pravcu multidisciplinarnosti. Za svrhe ovog rada važno je naglasiti da se sa pojavom socijalnog konstrukcionizma u fokusu teorijske pažnje ponovo našla stara tema odnosa između jezika, kulture i mišljenja. Polazeći od toga da socijalni konstrukcionisti pridaju veliku važnost ulozi jezika i socio-kulturnih procesa, kao i od inspirativnosti i interdisciplinarne relevantnosti lingvističke misli Bendžamina Vorfa, u središtu pažnje ovog rada je podsticajna Sapir-Vorfova (ili samo Vorfova) hipoteza o jezičkoj relativnosti – pretpostavka da ljudi koji se koriste različitim jezicima misle različito jer žive u drugačije shvaćenim svetovima – kao jedan od važnih izvora socijalno-konstrukcionističkih ideja. Specifičnije, glavni cilj razmatranja ove teorijske povezanosti jeste da odgovori na ključno pitanje postavljeno u naslovu ovog rada: zašto se socijalni konstrukcionisti pozivaju na Sapir-Vorfov hipotezu o jezičkoj relativnosti? Odgovor na ovo pitanje delom je ujedno odgovor i na pitanje intelektualnog porekla socijalnog konstrukcionizma. Središnja povezujuća nit je shvatanje prema kojem proces socijalnog konstruisanja osobe i realnosti ima korene u jeziku. Upravo nam jezik kao delatni činilac omogućava strukturisanje sopstvenog iskustva o sebi i svetu u kojem živimo, pri čemu pojmovi kojima se koristimo ne prethode jeziku, već ih jezik svojim kapacitetom da određuje mišljenje čini mogućnim. U osnovi je, dakle, Vorfov princip jezičke relativnosti: jezičke razlike između kultura oblikuju realnosti u kojima ljudi žive. Drugim rečima, različiti jezici mogu da govore o različitim svetovima – odnosno, o različito konstruisanim socijalnim svetovima, kako bi na tragu ove vitalne Vorfove ideje rekli savremeni socijalni konstrukcionisti.



**Aleksandra Žeželj Kocić**

aleksandra.zezelj@gmail.com

Independent Scholar

### WYNDHAM LEWIS'S VORTICIST THEORY

Bearing in mind the meaning of *theory* as “the general or abstract principles of a body of fact, a science or an art”, this paper aims at analyzing Wyndham Lewis’s first novel *Tarr* (1918) as an example of a fictional experiment that flaunts a theory of Vorticism, one of the most violent artistic campaigns of the twentieth century. Seeking to ground his thought within a fictional world, Lewis uses *Tarr* as a manifesto that should stabilize his aesthetic and philosophical position. In fact, what he ultimately shows is that Vorticism is nothing more than a fleeting, hybrid movement. Laughing with a rather sardonic tone, and openly scornful of mainstream values, *Tarr* seems to be a combative piece of writing that embarks on a political and cultural mission – a journey through paradoxes and ironies of Vorticist *Weltanschauung*. Albeit with “the thought of the modern and the energy of the cave-man”, as T. S. Eliot puts it, Lewis fails to carve out a long-lasting Vorticist identity that would surpass Impressionism, Futurism, Cubism or Bloomsbury Formalism. Hence, *Tarr* remains a masterpiece of the 1920s, imbued with its author’s marked intention to arrive at the so-called Vorticist theory.





**Emā Živković**

e\_zivkovic@yahoo.com

Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Departman za anglistiku

### **EVIDENCE FOR A DISCOURSE-BASED APPROACH TO AT-ISSUE STATUS**

The present paper contributes to the existing literature on at-issue status by focusing on appositive relative clauses (ARCs) in English. Specifically, it explores the difference in the at-issue status of final ARCs connected with their main clauses via coordinating discourse relations and final ARCs connected with their main clauses via subordinating discourse relations. The empirical investigation relied on a discourse-based theoretical approach developed by Jasinskaja (2016), which can be embedded in the formal framework of Segmented Discourse Representation Theory. This approach accounts for at-issue status by making use of general discourse mechanisms such as the Right Frontier Constraint. The experiment we conducted involved the manipulation of coordinating and subordinating discourse relations, as defined by Segmented Discourse Representation Theory, between the main clause and the ARC, and it relied on the direct rejection test as a diagnostic for being at-issue. The overall results indicated that the percentage of rejections targeting coordinate ARCs was significantly higher than the percentage of subordinate ARC rejections, which confirmed the prediction of the discourse-based approach that coordinate ARCs should express more at-issue behavior than subordinate ARCs. Furthermore, the results highlight the advantage this approach has over syntactic frameworks: given the fact that there are no syntactic differences between the two types of ARCs, it would be difficult to explain the difference in their at-issue status without appealing to discourse structure.



**Милан Д. Живковић**

mzivkovic@useens.net

Универзитет Унион, Факултет за правне и пословне студије др  
Лазар Врратић, Катедра за енглески језик

## ЕНГЛЕСКИ ПЕРИОДИЧНИ ЕСЕЈ: ИЗМЕЂУ ТРАДИЦИОНАЛНОГ И МОДЕРНОГ

Овај рад анализира занимљиву појаву у енглеској књижевности 18. века, литерарну форму периодичног есеја, његове теоријске аспекте, те место у савременом свету. Овде ће, такође, бити речи о ближем теоријском одређењу есеја уопште као књижевне врсте и то кроз визуру аутора који су писали о есеју, попут Теодора Адорна и Миливоја Солара. Уочава се вишеслојност у њиховом дефинисању есеја као литерарне врсте јер се он посматра као својеврсни експеримент, тј. окружење или контекст у којем се анализирају различите појаве. Михаил Епштејн указује на субјективност есеја и његову усмереност на „самооткривање и самодоказивање индивидуалности“. С друге стране, есејиста је јавни сведок и бележник догађаја из наше свакодневице. Ђерђ Лукач критички надопуњује теоријско одређење есеја тврдњом „да есеј само даје објашњење туђих песама и у најбољем случају властитих појмова“. Енглески есејиста Чарлс Лем, пак, тврди да је есеј заправо предговор, што је у суштини разговор с читаоцем, док др Самјуел Џонсон у енглеским периодичним есејима препознаје мајсторске приказе обичног живота. Есеј се повезује са митом и поезијом, а Солар га назива и „игром истине“ где се та истина открива у самом излагању. Стога, есејистичко мишљење се може посматрати и као трагање за истином. Чувени енглески писци периодичних есеја тог периода, или како их Карол Мејерс у свом чланку назива „саветницима из Доба разума“, Стил, Адисон, Голдсмит и Џонсон на изванредан начин транспонују „истину“ свакодневице на странице једног „Брбљивца“, „Посматрача“, „Тумарала“ и других часописа стварајући *новум* у литерарном смислу. Важно је овде истаћи актуелност периодичног есеја у савременом свету, тј. његових могућих појавних облика у које је (де)волуирао, попут блога, који се са есејом може поредити по својој тематској ширини, непосредном изразу, али и по жељи



да utiče na određeni krug ljudi u jednom društvu. Majkl Dresel navodi da današnji pisci blogova vide jednog Monteša kao svog duhovnog oca, a Stila i Adisona kao pra-blogere, tj. stvarne začetnike modernog bloga koji predstavlja svojevrsni odgovor digitalnog doba tradicionalnom načinu pisaња. Kroz viđenja različitih autora koji su se bavili periodičnim esejom, blogom i književnom vrstom eseja uopšte, ovaj rad nastoji da detaljnije istraži teorijsko određivanje forme eseja, te njegovu vezu sa današnjim vremenom i modernim oblicima pisaња.



JEZIK, KNJIŽEVNOST, TEORIJA

Knjiga sažetaka

april 2018

*Izdavač*

Filozofski fakultet u Nišu

Ćirila i Metodija 2

*Za izdavača*

Prof. dr Natalija Jovanović, dekan

*Dizajn korica*

Darko Jovanović

*Prelom*

Milan D. Randelović

*Format*

13.5x19.5

*Štampa*

Unigraf X-Copy

*Tiraž*

120 primeraka